

ОБРАНО ПРОВІД РУХУ

Київ (УНІАР). — Тут в суботу, 27-го жовтня, на 2-му з'їзді Руху внесено зміни до програми та статуту Руху. Згідно з новою редакцією Статуту членом Руху не може бути член такої партії, або політичної організації, керівні органи якої розташовані поза межами України. У першу чергу це стосується КПРС. Рух оголосив себе організацією, опозиційною до Компартії.

Пізно ввечері з'їзд обрав провід Руху. Збори підтвердили повноваження голови руху Івана Драча, обраного на Першому з'їзді. Обрано також 15 заступників голови Руху, серед яких: головою Політичної Ради став Михайло Горинь, головою Ради Колегій Іван Засць, головою Ради Національностей Олександр Бураківський, заступником голови для зв'язків з Асоціацією демократичних Рад — Сергій Конев. Посаду голови Секретаріату обійняв Віктор Бураков, заступником голови по зв'язках з молоддю обрано Олександра Довня, до Центрального Проводу обрано також Олександра Довня.

Лавриновича, Ларису Скорик, Сергія Головатого, Любомира Сеника, Олену Бондаренко та Віктора Цим балюка. На цьому третій день роботи зборів Руху завершився.

В неділю, 28-го жовтня у другій половині дня з доповідями виступив Юрій Болдирев від страйкових комітетів Донбасу.

Ухвалено ряд документів: політичну заяву, що визначає кінцевою метою Руху побудову суверенної демократичної української держави та ряд інших, які підтверджують те, що раніше проголошене Рухом становище.

С. ШКАФАРОВСЬКИЙ В ТОЛІДО

Толідо, Огайо. — Оперний співак Стефан Шкафаровський виступив у головній басовій ролі Раймондо опері Дінозетті „Лючія Ді Ламмермур“ з оперою Толідо, Огайо, 8-го і 10-го листопада. Квитки можна набути при касі в аудиторії Масонік.

ПАТРІАРХ РПЦ ВЧИНІВ

ПРОВОКАЦІЮ

Київ (УНІАР, УПА). — Тут в неділю, 28-го жовтня, Патріарх РПЦ Алексій та ієрархи цієї церкви провели Богослужіння у соборі св. Софії.

З ночі біля храму почали збиратися вірні обох українських церков — Автокефальної Православної та Греко-Католицької, серед яких народні депутати всіх рівнів. На ранок біля собору св. Софії вже зібралися тисячі людей, які протестували проти наміру московських священнослужителів провести Богослужіння у головному храмі Українського Православ'я. Ієрархи РПЦ пройшли до храму через чорний вхід, під охороною численних загонів міліції. На проведення Богослужіння в соборі Київська Міська Рада згоди не дала. Змопівці вчинили напад на народних депутатів України Сергія Головатого, Миколу Пороського, Михайла Гориня, Олександра Шевченка, Ларису Скорик, Степана Хмару та заступника голови Львівської Обласної Ради Івана Геля, які намагалися не допустити Богослужіння, що мало відверто провокаційний і політичний характер. Було побито священників УАПЦ та УКЦ. О. Шевченко та М. Гориня, які лягли під колеса авто Патріарха Алексія змопівці брутально схопили та відштовхнули. Депутатів до храму не допустили.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

Нью Йорк. — Тут в неділю 4-го листопада, в залі середньої школи ім. Вашингтона Ірвінга, 16-та вулиця схід та Ірвінг Плейс, о год. 3-й по полудні, відбувся перший виступ чоловічого хору зі Львова „Гомін“ з участю київського тріо „Світлиця“ та чернівецького естрадного ансамблю „Смерічка“. Квитки вступу до набути в крамничках „Арха“ та „Сурма“, від членів хору „Думка“ або при вході. По концерті товариська зустріч о год. 6-й ввечера в Українському Народному Домі, 142 друга авеню, вступне при вході.

В АМЕРИЦІ

АВТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО Форд відкликло 55,000 автомобілів, які мусять перевірити тому, що частина мових самонадувних торб для охорони водіїв не є добре зроблена. Це торкається автомобілів зроблених у 1990 і 1991 роках. Хоча досі не було поганого випадку із вздуваннями торбами автомобілів виробу Форда, для повної безпеки тепер перевіряють усі 55,000 виготовлених і вже і проданих автомобілів.

В СТЕЙТІ МАССАЧУСЕТТС МУСЯТЬ тепер замкнути зоологічний город, який 85 років приносив радість населенню „а зокрема дітворі, в місцевості Сонгем. Причиною є брак дальших фондів, що потрібні на годівлю та опіку над звірями, що там досі проживали. Що станеться із звірями та де їх тепер примістити ще не відомо.

ЩОРАЗ БІЛЬШЕ АМЕРИКАНСЬКИХ підприємств звільняє тепер своїх працівників, або дає їм можливість працювати лише частину часу, як вони працювали досі. Це дуже турбає аналітиків господарського та фінансового стану США, бо таке велике звільнення було останній раз ще в 1981-82 роках, коли був економічний спад.

НЕДОБІР У БЮДЖЕТІ міста Нью Йорк, запланований бюджет на суму 28 біл. дол. буде ще більший, як того сподівалися господарські аналітики. Він буде вносити правдоподібно до двох більйонон доларів, значить буде брак одного долара на кожного виданих 14. Щоб втримати в якийсь спосіб рівновагу це вимагатиме неабиякого політичного розуму і доброї адміністрації.

В НЬО ЙОРКУ ПОМЕР на 89-му році життя Вілліам Перллі, основник телевізійної та радіостанції Сі-Бі-Ес, який зумів своєю працею та енергією створити багатомільйонне підприємство, яке здобуло широку славу серед американського населення.

Два хори „Думка“ співали разом у Києві

Група хористів „Думка“ біля наметного містечка голодуючих студентів в Києві. Промовляє Олександр Кузьма

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як передав телефаксом провідник хору „Думка“ Ігор Раківський, їхній хор в останній день свого перебування у Києві взяв участь у першому Фестивалі літургійної музики в Оперному театрі, де на закінчення заспівав разом із київським хором „Думка“ пісню — політичну національну гімн. Це вперше два українські хори цієї самої назви, розділені океаном, співали разом на велике захоплення публіки.

Хор „Думка“ з Нью Йорку відбув в Києві три дуже успішні концерти і два у Полтаві. Усі при зверт вивисненні залах.

Хористи „Думки“ зорганізовано відвідали в Києві

голодуючих ще тоді студентів та спільно із багаточисленною масою осіб, що перебувала на демонстраціях відспівали національний гімн і пісню-молитву „Боже великий єдиний“.

ЛИСТОПАДОВІ СХОДИНИ У ЛЕКСИНГТОНІ

Гантер, Н. Й. — У неділю, 4-го листопада, відбулися після Богослужб у церкві св. Івана Хрестителя в Гантері — святкові сходи-ни у готелі Шумілі.

У сусідньому з Гантером Лексингтоні, Н. Й., для відзначення Листопадового перевороту у Львові.

Провінція Саскачеван підписала договір з Україною

Саскатун, Саск. — У вівторок, 16-го жовтня, міністер освіти Рей Майклджен оголосив, що угода про співробітництво з Україною входить в життя в Саскачевані.

Угодою передбачається співробітництво у різних сферах, включаючи обмін учнями, програмами та іншими навчальними матеріалами і обмін вчителями. Угода підписана в Ріджвіні Р. Майклдженом та Володимиром Луговим, заступником міністра народної освіти Української ССР.

„У Східній Європі відбуваються безпрецедентні політичні та соціальні зміни“, — сказав Майклджен, „Тепер, більш ніж будь-коли, відкриті широкі можливості для співпраці у галузі економіки та культури в масштабах, яких неможливо було уявити ще п'ять років тому. Ми повинні якнайповніше використати цю нагоду“.

Угода є першою такою угодою, укладеною між міністерством народної освіти України та провінційним міністерством освіти Канади. Вона передбачає щорічні обміни учнями старших класів середніх шкіл між Саскачеваном та Україною з метою покращення володіння мовою та взаєморозуміння культур.

Крім цього, в угоді є положення про обмін вчителями та студентами університетів з метою покращення викладання англійської та української мов, а також про співпрацю між школами, педагогічними навчальними закладами і професійними організаціями вчителів.

У 1989 році федеральний уряд оголосив свій намір відкрити консульство у Києві, столиці України, щоб

„ГОМІН“ В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж. — Тут у суботу, 3-го листопада, о год. 5-й по полудні в залі української православної церкви св. Юрія, 878 Ярвілл-Елленстаун рд., відбувся концерт чоловічого хору зі Львова „Гомін“ з участю тріо з Києва „Світлиця“ та естрадного ансамблю з Чернівців „Смерічка“. Квитки можна буде набути при вході.

ДОПОВІДЬ В НТШ

Нью Йорк. — За стараннями Наукового Товариства ім. Шевченка та Українського Музею тут в суботу, 3-го листопада, о год. 5-й по полудні, відбувся доповідь, яку вівголосить д-р Дмитро Степовик на тему „Релігійність культури та культура релігії в Україні“. Доповідач, є гість з України, старший науковець, мистецтвознавець член Руху в Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. Максима Рильського Академії Наук України. Виступ відбувся в приміщенні НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-ю та 10-ю вулицями.

Появилось чергове число

„Бандури“

Нью Йорк. — Знову появилсь 33 і 34-те число музично-літературного журналу-квартальника „Бандура“, головним редактором якого є Петро Чорний.

У багатолітньому журналі — статті на тему гри на цьому інструменті, про діяльність відомих бандуристів, меншаті козар-

Повідомили про умови виведення советських військ з Німеччини

Москва. — Советський тижневий журнал „Коммерсант“ повідомив про умови виведення советських військових частин із східної частини Німеччини, про які домовився з імперськими керівниками теперішнього канцлер західнонімецького уряду Гельмут Коль.

Згідно з домовленням, Німеччина заплатити Советському Союзові на протязі чотирьох років 15 більйонон марок (9 біл. доларів), 3 біл. з яких будуть передані СССР як безвідсотковий кредит, а решта у формі економічної допомоги. Таким способом Німеччина взяла на себе чималий тягар, тобто 90 відсотків коштів втримання советського війська на своїй території.

Советські спекулянти натякають про можливість скорішого виведення своїх військ, якщо німецький уряд погодиться підвищити ставку допомоги до 30 біл. марок.

Рівночасно Німеччина покрити усі витрати транспорту виведення советських частин, які вноситимуть приблизно 1 біл. марок, а також допомогатиме при будові приміщень для воєнків і їхніх родин на території СССР. Ця „допомога“ знову ж таки коштуватиме Німеччині 7.8 біл. марок. В рамках цієї програми є передбачено, що німецькі будівники поїдуть до СССР будувати примі-

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ У ФІЛЬДЕЛЬФІ

Філадельфія. — Тут у четвері і п'ятницю, 1-го та 2-го листопада, в год. 7.30 ввечера в залі Українського Освітньо-Культурного Центру відбудуться концерти з участю чоловічого хору „Гомін“ зі Львова, тріо „Світлиця“ з Києва та естрадного ансамблю „Смерічка“ з Чернівців. Квитки можна придбати від УОК-Центру, 700 Сідар рд., або при вході. Спонзори першого турне цих мистецьких ансамблів у ЗСА є Український Народний Союз у співпраці з хором „Думка“.

Фінляндія не дала політичного азилу захоплювачеві літака

Гельсінкі, Фінляндія. — Агентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що міністер внутрішніх справ у Фінляндському уряді Ярмо Ранетонен офіційно відмовився надати політичний притулок советському громадянину Ніколя Селіванову, який, перехопивши пасажирський літак „Аерофлот“, наказав пілотів приземлитися в Гельсінках. Згідно з поясненнями міністра Ранетонена, Селіванов не представив юридичної комісії переконуючих доказів, що на батьківщині його переслідували з політичних причин, тому фінляндські слідчі органи заклафікували його вчинок, як звичайний злочин.

Повідомляється також і про те, що міністерство юстиції Фінляндії, ідучи по лінії вимог уряду Советського Союзу, видасть Селіванова в руки советських представників. Покищо „попівтрійний пірат“, як його в загальному називають в Советському Союзі, перебуває у фінляндській тюрмі.

Селіванов буде вже третім советським громадянином, що ім Фінляндія відмовляється надати політичний азил і видає в руки совет-

ських органів державної безпеки, тобто в руки КГБ. АП нагадує, що 5-го жовтня Селіванов захопив пасажирський літак, який летів з Новгороду до Москви і, погрожуючи підірвати бомбою літак, наказав пілотам скерувати літак до Стокгольму, але з причини браку бензину пілоти попросили Фінляндію приземлитися у Гельсінках. Особи, які слідували за перебігом цієї справи й інших подібних випадків кажуть, що советські пілоти зумисно приземлюють літаки у Фінляндії, знаючи, що ця держава видає в руки советського правосуддя захоплювачів.

ІНФОРМАТИВНІ ОГЛЯДИ АКАДЕМІЇ СВ. ЮРА

Нью Йорк. — У п'ятницю, 2-го листопада, дирекція академії св. Юра запрошує надіслати українських учнів середньошкільного віку та їхніх батьків в інформативні відвідні від год. — 9-ранку до 2.30 по полудні. Формальна зустріч о год. 12.30 по полудні в приміщенні академії св. Юра 215 вул. схід тел. (212) 473-3323.

Влаштовують Симпозіум в пошану ген. Чупринки

Дітройт. — Для вшанування 48-ої річниці створення Української Повстанської Армії (УПА) та її головного командира ген. — хор. Тараса Чупринки — Роман Шухевича, Комітет Українсько-Американських і Українських Ветеранів Дітройту та околишніх влаштує симпозіум в неділю, 4-го листопада, о год. 3-й по полудні в залі Українського Центру у Воррені, Миш.

„Тактика і стратегія УПА в американській воєнній доктрині“, доповідач — полк. Олег Цеплий (УАВетерани), про „Вклад Української Дивізії Галичина“ в розбудову збройних сил УПА“ виступав ред. Ігор Чмола (Братство кол. Вояків І УД УНА), „Сот. Роман Шухевич — ДУН“, доповідалиме мгр Мирослав Кальба (Дружина Українських Націоналістів), „Політично-революційна стратегія ген. — хор. Тараса Чупринки“ доповідала проф. Пет-

ПОМЕР В. МАТІВ

Менвілл, Н. Дж. — Сюди наспіла сумна вістка з України, що в середу, 24 жовтня несподівано відійшов у вічність на 75-му році життя Василь Матів, член 349-го Відділу Українського Народного Союзу. В. Матів був активним членом політичних і громадських організацій. Впродовж 48 років проживав поза границями рідної України, однак постійно мріяв про те, щоб поїхати подивитися ще раз на рідне село, в якому провів молоді літа, що й зробив, але не пощастило повернутися назад.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. БУШ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО БЮДЖЕТ

Вашінгтон. — Повернувшись у понеділок, 30-го жовтня, в столицю з поїзду на Гаваї і в Каліфорнію, де він агітував виборців голосувати у виборах, що відбудуться, за республіканців, президент Джордж Буш зразу ж підписав закон про федеральний бюджет на 1991 фінансовий рік. Тим самим Президент офіційно схвалив підвищення податків, тобто зробив крок, який він публічно осуджував під час передвиборчої кампанії в 1988 році. Підписавши закон, Буш порушив слово, яке дав виборцям.

Згідно з новим законом, всі американці або їх родини, які заробляють від 20,000 доларів на рік і вище, будуть платити більше податків. Правда, ті, хто заробляє понад 200,000 доларів на рік, заплатять більший податок. Щодо середніх американців, то новий бюджет вдарить їх по кишені не

при виплаті податків, а при купівлі бензину, алкогольних напоїв, тютюнових виробів і предметів розкошу.

Крайовий союз платників податків — громадська організація, що виступає за зменшення податків, — підраховує, що родина з доходом 30,000 доларів на рік, згідно з новим бюджетом, видасть на податки на 109 доларів більше. Родина ж з доходом 225,000 дол. переплатить 3,572 долари.

Бюджет, який передбачає підвищення податків, схвалили обидві палати Конгресу. Демократи в більшості проголосували за бюджет, республіканці в основному були проти.

Президент Буш, підписавши закон про бюджет, пішов тим самим не тільки проти волі виборців, які голосували за нього у 1988 році, але й проти волі більшості своїх однопартійців — конгресменів і сенаторів.

Науковці критикували перебудову Горбачова

Кобург, Німеччина. — Після квебекської та амстердамської конференцій про 5-ліття горбачовської гласності й перебудови відбулася третя з черги наукова конференція на цю тему в старому княжому городі Кобургу у Франконії в днях 10-13-го жовтня. Івлаштувало в місцевій конгресовій палаті німецьке Товариство сходознавства під головуванням д-ра О. В. фон Аме-ронгена із Кельну з участю німецьких і чужинецьких учених, у тому проф. Ярослава Рудницького з Канади й д-ра Богдана Осадчука з Берліну. Крім представників німецької преси, каннадської етнічної преси заступала Тая Носко — Оборонів, голова Бюро Української Інформації з Ляшину, Кве.

Врочисте відкриття конференції відбулося 10-го жовтня й на ньому інавгураційну доповідь про „Пере-

У СВІТІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ УРЯД Мадярщини підвищив на 70 відсотків ціну бензину і це викликало велике невдоволення в країні, зокрема серед водіїв таксівок і вантажних авт. Ці останні впродовж двох днів влаштували по цілій країні бльокаду головних доріг і мостів, що спричинило цілковите припинення транспортного руху. Міністер індустрії та транспорту Петер Анос Бод сказав водам, що уряд є готовий обнизити свої вимоги і піднести ціну бензину тільки на 50 відсотків, як тільки у парламенті схвалить закон про те, що ринок буде вирішувати ціну бензину.

У ПАРИЖІ НА 24-годинні відвідани у справі підписання договору приязні та співпраці між Францією та СССР перебував президент Михайл Горбачов і відразу погодився на відбуття негайної зустрічі з президентом Франсуа Мitterраном, щоб почути його пропозиції як закінчити кризу в Перській затоці. Аналітики та політичні коментатори уважають, що М. Горбачов є розчарований неуспіхом свого спеціального послання Євгенія Прімакова до іракського президента Саддама Гуссейна в справі Кувайту тому тепер хоче поради інших. А міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе заявив, що „в цій хвилині немає причин на оптимізм“.

МИНУЛОЇ НЕДІЛІ, 28-го жовтня, американська морська піхота вступила на поклад іракського нафтового судна на Арабському морі, але тільки після того, як згадане судно не зупинилося на вимогу американського військового корабля. Попереджувачими пострілами та загрозливими низькими полетами військових джетів судно вікні зупинило та передано обшук. Іракські моряки не ставили жодного опору при перегляді вантажу корабля, який після перевірки поїхав до місця призначення.

У НЕДІЛЮ, 28-ГО ЖОВТНЯ президент Іраку Саддам Гуссейн анулював десятиденний наказ про приділи пального та відразу звільнив з праці міністра відповідального за що дільяку тому, що зробив неправильні підрахунки. Новий наказ С. Гуссейна вийшов у той час, як в Багдаді знов перебував спеціальний посланець президента Михайла Горбачова Євген Прімаков, з яким С. Гуссейн відбув дві зустрічі. Однак сподівання, що ці розмови доведуть до мирного поладження справ Перської затоки та Кувайту, не увінчалися успіхом, як звітують советські кореспонденти.

ЧЛЕНИ-КРАЇНИ ВАРШАВСЬКОГО Пакту впродовж минулого кінця тижня, засідаючи в Празі, дійшли до порозуміння та запропонували розподіл зменшення числа танків та артилерійської машинерії. Рішення заплановано до підпису міністрам закордонних справ країн Варшавського Пакту на їхній зустрічі в Будапешті 3-го листопада, а це в свою чергу прокладе дорогу до згоди про зменшення стандартної зброї з Північно-Атлантийським Оборонним Союзом (НАТО).

СВОБОДА **SVOBODA**
українська щоденна газета

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс.)

Please write: Send address changes to
Svoboda, c/o Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Подорожні чек: \$40.00 на проку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00
Для членів УНС: \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00
Чек: money orders, виставляти на Svoboda

Статті, дописи, підписані авторами, не мають відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущавши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Криза приязні Америки й Ізраїля

Відколи Ізраїль проголосив свою державу у 1948 році — Америка була його союзником-покровителем. Склалися на це дві головні причини: 1) Географічно Ізраїль неначе загорожує шлях советському імперіалізму, який успадкував від царату мрію запанувати над Перською затокою і діяти почерез неї до Індійського океану; 2) в Америці — це найчисленніша й економічно найсильніша жидівська громада, яка поруч з Американською медичною асоціацією втримує найсильніше „лаббі“ в купюрах Конгресу. Нічого й казати — жиди у великій мірі заволоділи засобами масової інформації. Советський Союз перестав бути загрозливим чинником, але ЗСА не перестали бути протектором Ізраїлю і проізраїльське становище стало наче традиційне в американській закордонній політиці. Воно позначилося у всіх трьох ділянках: у політиці Америка зправила перекреслювала своїм вето неприємні для Ізраїля резолюції Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, коли арабський світ раз-у-раз звертався із скаргами на Ізраїль. У військовій ділянці — весь могутній ізраїльський арсенал зброї походить з Америки. І він не коштував нічого Ізраїлеві, бо Ізраїль традиційно стоїть на першому місці американської допомоги закордоні. Ще в минулому році Ізраїль отримав три більйони доларів готівкою і доставками. Коли у цьому році у зв'язку з редукацією американського бюджетового дефіциту й konieczністю прийти з допомогою колишнім комуністичним сателітним країнам, які усамостійнилися, зменшено допомогу Ізраїлеві до 700 мільйонів дол., то зчинився крик.

Аж ось 8-го жовтня цього року ізраїльська поліція стріляла до палестинських демонстрацій в Єрусалимі, було 21 вбитих арабів і кілька сот їх вона ранила. У цілому світі залунали голоси обурення і протесту. Рада Безпеки ООН прийняла резолюцію з наставуванням поведінки ізраїльської поліції та вимогою перевести слідство в цій справі під авсціями Об'єднаних Націй й Америки вперше за всю історію ООН голосувала також „за“. Ізраїльський уряд під проводом непримирливого прем'єра Іцхака Шаміра, голови націоналістичної партії Лікуд, висловив „жал“, що Уряд президента Джорджа Буша повівся „несправедливо“ та голосував проти Ізраїля, „щоб зберегти при собі арабських союзників на фронті проти Іраку“. Але, мовляв, ця протиізраїльська революція сприяє Саддамові Гуссейнові, диктаторові Іраку. Шамір зміцнив відкинув вимогу Ради Безпеки ООН, щоб Міжнародна комісія розслідила згадану масакру арабів. Президент Буш звенувся з апелом до Шаміра, щоб цей пішов на співпрацю з Організацією Об'єднаних Націй. Шамір рішуче відповів „ні“. Рада Безпеки ООН натаврувала таке становище Шаміра і Америки знову приєдналася до такої резолюції.

Створилася дикий ситуація. Саддам Гуссейн утотожнював Америку з Ізраїлем, граючи на ворожих супроти Ізраїля настроях усього арабського світу. Тепер Ізраїль повів словесну кампанію проти Америки й Іраку, який нібито нацькував палестинських демонстрантів до провокаційної атаки на поліцію. Іцак Шамір призначив власну Комісію, яка „прослідилася“ подію з 8-го жовтня ц.р. і проголосила комунікат, у якому виправдав поліцію і всю вину скидав на арабів. Іцак Шамір зробив грубу помилку, бо своєю відмовою від співпраці з ООН і Америкою підсилює підозру, що військові і поліція в Ізраїлі дістали були наказ — бути брутальними супроти арабів, які від двох років розпочали революційними актами протестувати проти хронічної окупації Ізраїлем Правобережжя ріки Йордану і смуги Гази. Всі спроби замирення, що їх вела Америка, розбивалися об спротив Шаміра. Він загострив ситуацію поселяючи жидівських іммігрантів, що масово приїждять з ССРС, на окупованих арабських землях, коли Америка рішуче заперечувала — поселяють їх у арабській ділянці Єрусалиму. Ізраїль вважає, що йому „належать“ гроші від Америки і військово-політична опіка. Але не рахується ні трішки з інтересами Америки, якій залежить на співпраці з тими арабськими країнами, які орієнтуються на Захід. Та політика Шаміра скінчиться його прогрою.

По всій Україні вони пустили своїх агітаторів і відкрили вогонь проти Української Республіканської Партії Руху та всіх інших демократичних організацій, звинувачуючи нас в тому, що саме через нас та наші демократичні зусилля зникли з полиць магазинів харчі та черевки, пральні машини й будівельні матеріали. Демократи і націоналісти, мовляв, усього винні. Поверніть добродіїв-комуністів до однопартійної влади і з'являться усе відразу. Дивна логіка! Немов би не самі комуністи довели Україну до сучасної руйни!

Щоб злякати простих людей Українською республіканською партією, Рухом та іншими патріотичними силами, не зупиняються ні перед чим. Так, у Горішній на Чернігівщині заборонили мітинг організації „Зелений світ“, зареєстрованої і цілком льовлянської організації, відмовилися озвучати вигін, незважаючи на те, що я за часом вдарив голові Миської Раді Сюткину телеграму. Мало того, районні неонацисти свободи слова спрямували до середини мітингарів групи своїх лаку, що в оточенні міліціонерів чужими піснями заважали Чернігівському самодільному хорова і промовцям. Про студентів, що голдували від 2-го до 17-го

Левко Лук'яненко

НАШІ ЗМАГАННЯ

жовтня, партотг колгоспу іон. Фрунзе Носівського району Чернігівщини розповідав, буцімто Захід платити людям, щоб ішли голодувати, а секретар обкому партії Лісовенко публічно заявляв, нібито я зібрав десятки тисяч бойовиків у Карпатах і ось-ось почну наступ на Київ, ухвалює 12-го вересня. Президією Облради постанову „Про недопустимість дій політизованих організацій і угруповувань, у тому числі з інших регіонів країни по дестабілізації внутрішньо-політичної обстановки та правопорядку в області“. І його помічник організує обшару Чернігівщини від небажаних чужих елементів і в селі Кіпті Козелецького району скручують, руки народному депутату УССР Гудимі Олександрові та біють київський хор „Гомін“.

Як страшно хочеться Лісовенку стабілізації, тобто стагнації! Як сумує він за брешневськими часами! І що йому свобода слава й пересування громадян, що йому декларація прав людини і Конституція Украй-

II.

ни?! Важко Лісовенкам розлучатися з барський прильєсами та дозвольним життям. Ба, переживаємо кінець, 5-річного періоду перебування Лісовенкам не зникла довіра, що закінчується втраченою адміністративною владою. Ми стоїми напередодні нового періоду, що буде періодом поступового зменшення впливу комуністичної партії, періодом розслідування її злочинної діяльності і цілковитого зникнення з політичної арени.

Правду кажуть, ніхто добровільно владу не віддає. Не поступиться добровільно й комуністична партія, тому українські демократичні сили чекать гостра й запекла боротьба. Коли б не було по всій Україні широкого руху за самостійність, не з'явилася б декларація про державний суверенітет України, коли б не було широкого руху протесту проти союзного договору, Верховна Рада не відкладала б його на пізніше, коли б не було голодівки студентів, не було б рішень про резігнацію голови Ради міністрів Масола та

інших важливих рішень Верховної Ради УССР.

І декларація про державний суверенітет України, і наступні важливі рішення залишаються мертвими папірцями, якщо демократичні сили не будуть боротися за вітєння їх у життя.

Ми не в кінці боротьби. Ми на переломі. І в цей вирішальний період в глибинах партоткратії не зникла надія на реванш. І там нею елементів, що задля врятування своїх класових привілеїв ладні пустити зброю проти мітингарів і демонстрантів. Керівники Народної Ради, Української Республіканської Партії, Руху та інші народні провідники мають бути пильні, аби в напружений момент правильно оцінити співвідношення сил і спрямувати настрій і енергію демонстрантів у правильне русло. Питання тактики в таку годину може набути доленосної ваги.

Згадаймо події 5-го жовтня.

Першого жовтня народ з усієї України прийшов по вулиці Кірова до Верховної Ради зі своїми вимогами. Влада затялася і перемогла народ: люди не пустили на радянську площу і Верховна Рада демонстративно відмовилася поставити питання про відставку Масола.

Закінчення буде.

Юрій Шевельов

ХАРКІВ: ПОДОРОЖНІ ВРАЖЕННЯ І ЗАКЛИК

горя Сковороду і про Миколу Ге та його зв'язок з Шевченком. Але історичні теми, академічні методи не промовляли до їхнього серця. Вони зажадали іншої — Розкажіть про самого себе, ми ж так мало знаємо.

Читати лекцію про самого себе — завдання важке й невдачне. Доповідь треба було читати експромтом, а я був смертельно стомлений від вразень і пересувань. Доповідь вийшла плутана й хаотична, як мої дні в місті. Але було багато запитань, усних і письмових. Чимала аудиторія. (Вона була менша, ніж упорядник співав, бо один курс був мобілізований на „абиральну кампанію“.

Ну, і звичайно, ми просто їздили по місту. Ми — це мої провідники-гостителі-кологити і я. Харків розрісся несамоовито. Те, що було Харковом у мої дні, — тепер не більше, як третина міста. Його в щоденній мові так і звуть — Старий Харків. Як на мов вуха, внутрішньо суперечна назва. Таж увесь Харків молодий, це ж не Америка. Але ні, тепер він уже старий. Новий Харків архітектурно майло цікавий, але, мабуть, більше пристосований до вимог нового часу, без „комуналок“, на родину мешкання, може недосконале, але однорідне, не „комуналка“ наскільки там родина. Побував я і в своєму старому мешканні, в будинку „Саламандра“. Було нас тоді напхано там чотири родини. Тепер — три. І то поступ. А вулиця моя така, як і була, пройшла воєнну руйну й шал перебудов неусходжена. Тільки при північному її кінці — сайжово додана нова опера. Недалеко від старої, ця буде тепер оперетою. А старий коліс „Березіль“, він і далі там такий, тільки й далі, вже від 1933 року не „Березіль“, а казенний театр ім. Шевченка. Весняний цей місяць, виходить, не пасує до нових часів.

У театрах сезон тоді ще не відкрився, побачити будь-які вистави не можна було. І шкода, і добре, бо я був такий стомлений від зустрічей і вразень, що не знав, чи витримаю би ще вечірні вистави.

„Старий Харків“ став якимсь меншим, вулиці вузкими, будинки сірішими. А може це я став старіший? Але ті, так виглядає й нове місто, воно розбудовується, бігають по двох лінійках поїздів метро, споруджується третє, місто повне життя й руху, але де в новій частині міста архітектурно видані будинки, цікаві пам'ятники? Вразення сірости походять, либонь, з одноманітності й утилітарної стандартності. Старий Харків був теж не конкурентом Римові або Парижу, але все таки він був різноманітний у своїх нашаруваннях імперського ампіру на козацьке барок-

ко, індустріальних велетнів на ампір, конструктивізму на індустріальний стиль межі дев'ятнадцятого й двадцятого сторіччя. Звразень триденного перебування важко сказати, де душа міста („Де твоє обличчя?“). Але здається мені, що воно скоріше в „старому Харкові“, хоч і поспірому. А от, коли говоримо про душу, маленький і трохи може сентиментальний епізод, що — хто знає, — може полегшить відповідь на запитання. Може він і сучасно суб'єктивний. Але хай читач сам судить. Ось вона — історія в таксі.

Час нагав, і ми найняли таксі, щоб проїхатися різними районами міста, новими й старими. Бо хотіли мати хоч дещо загальне враження від різних ділянок міста. Мій університетський колега сіз заду, а я коло водія. Спочатку колега оповідав мені про місто й будинки, що митіліт повз вікна автомобіля, потім чимраз частіше втручався шофер. Він знав місто чудово, хоч не був старий — був парубішкою десь коло 20-ох років. Парубок говорив по-російськи, ми з колегою по-українськи. Так говорив і я, звертаючись до водія.

Помалу шофер став і собі вставляти українські слова. Ми б назвали це суржиком — трохи презирливо. Але для нього це був місто-сток до української мови. Шодали ми говорили з більшою зацікавленістю, а українських слів у його мові більшало. Коли наш рейс скінчився, а був він довгенський, парубікова мова була вже на добру чверть українська. І якось я від-

(Закінчення на стор. 4)

НАШІ ГЕРОЇ
Ро-Ко

Вячеслав Чорновіл

Якраз мав відіхати Михайло Горинь додому, як рознеслася вістка, немов передана з самого комунаційного супутника, що приїжджає до нас другий наш герой — Вячеслав Чорновіл. І наша громада, щоб не пропустити однієї вільної хвилини, відразу запросила його на зустріч з представниками громадських організацій.

Мій приятель, той від політики, негайно мене попросив про це „теледепешою“, пропонує стати йому асистентом на цю зустріч. Він іде як представник спортивного товариства. Дещо дивно я почувався у такій ролі, але не маючи 105-відсоткового почуття патріотизму, не міг від такої великої нагоди відмовитися. Все складалося якнайкраще, бо буду один з перших вітатися з Чорновілом.

Однак, як є коліс читав чи хтось мені казав, що в капіталістичній системі господарства є наступний закон: „Якщо щось може статися не так, як треба, воно станеться, і то в найгірший час“. І так сталося...

Не зважаючи на перевагу вільного господарства над плануванням комуністичним, голяндський літак, яким летіли гості, спізнився. Прийшла вістка, що Чорновіл в дорозі захворів, і на аеродром поїхала, закликаючи сиренами, каретка швидкої допомоги. Але друга вістка перенала першу, що біль у грудях Чорновола пройшов, і він іде на зустріч.

Прибув він із своєю дружиною. Обіймання. Вітання хлібом і сіллю. Зоріють, мов блискавки, з усіх боків фотоапарати. Радість велика!

Замість до шпиталю, Чорновіл й його дружину привезли назустріч просто з літака. Мусили вони істи з нами вечерю, не мавши можливості випростати ноги, не то передодні, мусили вислуховувати промови, самі промовляти. Правда, з огляду на великодушне скорочення програми, не читали довгого списку громадських представників і так ні Чорновіл, ні його гарна дружина-поетеса з романтичним прізвиськом — Алена Пашко, не почувли мого „спортивного“ прізвиська в цю історичну хвилину.

Тим часом Чорновіл мав бути на конференції про голод в Україні, яка відбувалася в Торонтському університеті. На цій конференції сказали, що він уже виїхав з шпиталю, бо всі тести показували „добрий“. А в діаспорі майже паніка. З Америки дзвонять: „Чи то правда, що Чорновіл „відійшов від нас?“ (Заподальні патріоти навіть відправили Панахиду в одній парадії). У цей метушливий Чорновіл з своїм притаманим почуттям гумору при одній нагоді мав сказати, що чутсь добре, як завжди, особливо мій добрим людям, але під такою запопадли-

вою лікарською опікою, мусить трохи похворіти.

Хоч Вячеслав Чорновіл дрібненької будови тіла, але такий самий великий оптиміст, як Горинь, і сясто вірять у нашу справу — не то суверену, але незалежну Україну. Як не вірять, коли 150 студентів на страйковий голодівці в центрі Києва, а до демократичного блоку депутатів приходить сотні тисяч телеграм із східних областей „Даже будет самостійна Україна!“ (за правоспис і граматик не речуся).

Через свою „лихо з розуму“ Чорновіл натерпівся багато лиха, але не втратив розуму, який повів його на голову Обласної ради Львівської області. Навіть не посивів, хоч його чоло „ви-розумилось“, посивів велику частину його голови.

Бенкет. Величезна зала набита людьми. Немов сим волючно, на телебаченні в той самий вечір, показували, як здіймали у Львові пам'ятник Ленінові, що стояв на постументі, збудованому з нагробників плит жидівських громадян, польських воєнків і січових стрільців з львівських центральних.

Господар бенкету, як годиться, вітає визначних гостей, між якими багато професорів з усіх кінців світу, що приїхали на конференцію про голод. Особливо теплими словами вітає почесних гостей — Вячеслава Чорновола, як незламного борця за права народу, письменника, журналіста, поета і його славну дружину — поетесу Алену Пашко.

Голова КУК представляє почесного гостя, порівнюючи його до франківського камєняра, й з великим відчуттям історичної хвилини читає вірші „Камєнар“. Виступає Чорновіл. Він просить вибачення (мабуть, у лікаря, який своїм поглядом прохає, щоб Чорновіл не хвилювався), що не вміє промовляти спокійно, і відразу попадає у запальний тон. Говорить швидко, немов не має часу. Бо стільки ще залишається зробити, наздінати те, що досі не зроблено! (Порухався хоч би пам'ятник Ленінові, які треба десь подіти, а це ще найменша проблема). Тому, щоб слідкувати за його мовою й все зрозуміти, треба бистрої думки й ясної голови. Але підуми, що він каже, може підписатися навіть сто п'ять відсотковий український патріот.

І наприкінці зробив маленьке спростування. Коли за часів застою він передав за кордон поезії Ате-ни Пашко, хтось помилявся, і так віддрукували першу й останню збірку поезій „поема“ Вячеслава Чорновола. Тепер він „повертає“ ці поезії справжнім поетам — своїй дружині, яка один з них прочитала.

Однак навіть на вечері той зловісний закон капіталістичного господарства не покинув нас. Якби на

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Татомір

ЩО Я БАЧИВ В УКРАЇНІ

Як з харчами в Україні?

Невідлущим явищем, що його ми асоціюємо із картиною нашої Батьківщини це — „довгі черги під харчовими крамницями...“ у Києві та у Львові, у часі між 3-ім і 17-им серпня ц.р. я не бачив ніяких черг перед харчовими крамницями. У цих містах я заходив до кількох харчових крамниць і в кожному я бачив на полицях гарний білий хліб. У деяких я бачив молоко, солонину, а в одній із крамниць якраз віддажували якесь м'ясо. Я питаю продавця: хліб наших киян і львів'ян, і вони відповідали, що хліба не бракує.

Перед готелем „Дністер“ у Львові, готельний ресторан продав кожного дня різного роду канакп та „мінеральну“ воду, а теж ковбасу, паковану у пластик, у приблизно кілограмових порціях. Скромні канакпи, бейкен або шинцель із пластинкою помідора на кромчі хліба, коштували 75 копійок, і розходилися швидко, ковбаса коштувала 9 і пів карбованця за кілограм і не мала великого попиту, може тому, що при советських робітниках не багато людей може дозволити собі на ковбасу.

Харч у готелі „Москва“ у Києві та у готелі „Дністер“ у Львові не тільки був достатній, але часто навіть забавляти у товщі і у близькості, зокрема у Києві. Готелі ідальні були і у Києві і у Львові чисті, обслуга справна, чемна і швидка. У Львові я бачив великий і нервовий натовп перед крамницею з електричними речами і перед крамницею з дитячими убранками.

Як виглядає українське село?

На цьому полі мої спостереження були обмежені тільки до двох районів: до траси Львів — Почаїв — Тернопіль — Львів і до траси Львів — Самбір — Старий Самбір — Трускавець — Борислав — Львів.

З Києва ми виїздили сіл і близько до Канева, всю дорогу ми зробили кораблем і сіл і близько до Канева. Наші приятелі, що їздили автом і по Галичині і по Східній Україні, говорили нам що сьогодні немає великої різниці між нашими селами у Галичині і на Великій Україні.

Селянські хати і села, на вищезгаданих трасах робили добре враження. Уздовж траси Львів — Почаїв і Почаїв — Тернопіль — Львів я бачив багато нових хат, не тільки гарно помальованих, але теж з мальованими орнаментами довкола вікон. Старші хати теж майже всі були недавно помальовані, як теж — всі парканки довкола хат. Присадбля на земля, як можна було оцінювати із вікон автобуса, була густо обсаджена — інтенсивно культивована.

Майже біля кожної хати було видно корову, що її часто хтось пас уздовж шляху. Було видно теж біля більшости хат одну або дві-три овечки, кози, одну свинку та по кілька або кільканадцять курей, і малі стада гусей або качок.

Ці спостереження, як теж оповідання про ці справи наших селян із різних околиць Галичини, вказують на те, що наші розумні і працюючі хлібороби зуміли в умовах глибокої і протилуцької колгоспної системи влаштувати своє життя і дуже часто помагають ще харчами дітям чи внукам, що студують у середніх або вищих школах у місті.

Піднесення серед великих труднощів

Швидке національне пробудження нашого народу, великий активізм наших політичних центрів на рідних землях, дуже успішне, прямо блискуче переведення таких великих акцій як — „Живий ланцюг“, „Перший Собор Духовної України“, „Відзначення 500-ліття Січі“ та інші масові здвиги нашого люду тим більше подиву гідні, що всі ці акції, що вимагали величезних і духових і фізичних зусиль, відбувалися в умовах величезних політичних і економічних труднощів країни...

Заробітні платні, зокрема тепер, коли карбованець є майже безвартісний, незвичайно низькі. Наприклад: багато категорій індустріальних робітників, досвідчених медсестер, молодий лікар заробляють приблизно 200 карбованців місячно. Вищі урядовці, визначний інженер —

спеціаліст, визначний лікар — директор шпиталю і т. д. заробляють приблизно 500 руб. місячно. У перерахуванні на долари (один долар сьогодні 15 або більше карбованців) визначний лікар або інженер заробляють сьогодні в Україні 33 дол. і 33 центи місячно, досвідчена медсестра або молодий лікар заробляють тепер 13 дол. і 33 центи місячно!

Шоправа ці смішно низькі платні бодей частинно рівноважені низькими цінами деяких товарів. Так наприклад: літра молода — 16 копійок, буханець хліба — 16 копійок, незлий обід у порядному ресторані — 5 карбованців, більшість часописів 3 до 5 коп., 1 т. п.

Про господарчі труднощі країни може свідчити теж, наприклад, такий факт, що у порядному готелі „Москва“ у Києві ми загально не мали гарячої води, а в теж крапному готелі „Дністер“ у Львові ми мали гарячу воду тільки увечері і вчасним ранком.

У „нешчасних“ капіталістичних країнах ви можете підкріпити уздовж шляху, яким ви десьбудь мандруєте чи в „Мек-Доналда“, то у „Раджера“, чи у „Вендс“ і т. п. Але чи наші брати і сестри, що маршували на Січ чи до Коломи на „Собор Духовної України“ мали змогу підкріпитися будь-де уздовж шляху?

Це, що наші брати і сестри не зважаючи на великі труднощі советської діаспори блискуче виконували великі і важкі завдання, заслуговує на найвищий подив.

Загальне зауваження

Загальне враження із поїздки в Україну — дуже позитивне і будуче. Є це перш за все подив для нашого народу, який після довгих десятиліть варварського терору (і перед тим майже трьох століть царського варварства) і понад 15 мільйонів жертв, не заламався і виявляє сьогодні свіжу волю й ентузіазм до дальших змагань за волю і незалежність. Є це теж подив і радість, що не зважаючи на довгі десятиліття варварського винищення наших передових людей, ми бачимо сьогодні на чолі Руху й інших наших організацій провідників високої класу, людей не тільки дуже ідейних, але водночас дуже розумних.

(Закінчення на стор. 4)

ВІСТІ

НАУКОВОГО Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА

Ч. XII.

Адреса НТШ: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003

Пам'ятний рік 175-річчя народження Тараса Шевченка приніс велику радість новину: у Львові відновлено Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка! Засноване в 1873 році НТШ було в 1940 році, після зайняття Львова совєтським військом, заборонено і мусило шукати притулок у широкій західній частині світу. Об'єднані Головною Науковою Радою поклали й існують до наших днів частини єдиного НТШ в Європі, Америці, Канаді й Австралії. До них ось рівно півстоліття після заборони долучилося НТШ львівське.

Відродження цього нашого найстарішого товариства у своєму родинному місті Львові наставило 21-го жовтня минулого року. На запрошення ініціативної групи львівських українських учених відбулися установчі збори НТШ. Збори відкрив академик Роман Кучер; про традиції НТШ та перспективи його дальшого розвитку доповідав член-кореспондент Української Академії Наук Олег Романів, а про проект статуту НТШ і його програми доповідали члени М. Ільницький і Олег Купчинський. Збори схвалили відновити НТШ у Львові й намітили початкові праці.

Ухваленому статуту зазначено, що він єдиний на першому статуті з 4 липня 1874 р. та пізніших його змінах і доповненнях у 1904 і 1909 роках та на статутах НТШ у діаспорі з 9 квітня 1949 р. та Головної Ради Науковців Товариства ім. Шевченка з 27-го жовтня 1978 р. Ці останні були раніше передані посланцями ініціативної групи, який в серпні

Ярослав Падох

ВІДРОДЖЕННЯ НТШ У ЛЬВОВІ

м. р. прибув зі Львова, щоб поінформувати Головну Раду НТШ про намір відновлення НТШ у Львові та її відношення до нього. Треба з найвищим признанням ствердити цю конвенційну членість. Варто згадати те, що в другому параграфі статуту відродженого Товариства є зазначено, що „Товариство є спадкоємцем традицій НТШ, яке діяло у Львові з 1873 до 1940 року.”

Головою відродженого НТШ обрано академіка Олега Романова, а секретарем проф. Олега Купчинського. П'ять місяців після відновлення НТШ відбулася у Львові перша наукова сесія з програмою на тему: „НТШ і українське національне відродження”. Сесія тривала два дні, 16-17 березня ц. р., у виповнений залі Палацу культури, яка приміщує біля 700 осіб. До президії, крім керівників сесії, запрошено представників НТШ в екзилі, а саме: проф. Аркадія Жуковського з Франції, проф. Марка Павличина з Австралії, д-ра Юрія Курича з Канади й мене, як представника НТШ в ЗСА і Головної Наукової Ради, НТШів. Після доповіді голови НТШ академіка Олега Романова, який доповідав про „НТШ і становлення української національної культури”, запрошено до виступу представників НТШ в екзилі. Могою темою був „Розвиток НТШ в діаспорі; досягнення і перспективи”. Вона буде надрукована у

збірнику, присвяченому цій першій сесії НТШ у Львові.

Це перше публічне наукове зібрання членів НТШ у Львові пройшло дуже справно й успішно. В ньому брали участь не лише члени-науковці, але й представники великої львівської громади, що засвідчувало давню й відроджену популярність вікового НТШ. Немає сумніву, що його відновлення було радше прийняттям всією українською громадою Львова, яка взяла членську участь не лише в наукових сесіях, але й також у прикріпленні пропам'ятних таблиць на мурах двох будинків, в яких перед десятиріччями приміщувалося НТШ і його друкарня та книгарня. Бувши запрошеним до слова я висловив бажання, щоб відновлене НТШ у Львові досягло таких успіхів, як ті, що їх придбало в довоєнні десятиліттях, а зокрема, щоб віднашло свої дві великі кам'яниці, в яких колись приміщувалися бібліотека та архів Товариства. В посвяченні брав також участь посаджений Львова Богдан Котик, який прибув цв підбати про зворот цих будинків його правному власникові.

Про відновлення НТШ, наукову сесію та прикріплені пам'ятних таблиць широким писала вся львівська преса, включно з російськомовною, називаючи по імені присутніх представників НТШ в діаспорі, цитуючи їх привіти, а то й поміщую-

чи їх знімки. Львів остався по-давньому гостинним і великодушним та вірним своєму найстарішому Товариству й тим, які його поведи до світової слави, що збереглася і дотепер: Михайлові Грушевському, Іванові Франкові та Володимирові Гнатюкові. Над пропам'ятними таблицями мали блакитно-жовті прапори, до яких сучасний Львів уже видимо призвичаївся.

Це було на весні ц. р., а пізніше, 3-6 вересня, відбулася друга конференція у вигляді „круглого столу” на оселі „Опір” у Славську на Львівщині. В тематику конференції ввійшли: історія України нової доби; Україна у міжнародних відносинах; суспільно-політичний рух на Україні в ХІ ст.; історія Гетьманщини; релігійне життя на Україні; історія середньовічної культури України; Україна і Схід та українське джерелознавство й археологія. В цій конференції вдруге взяли участь представники всіх НТШ у світі: ЗСА ІІ, Канада 5 та по одному з Франції, Німеччини й Австралії. Доповіді й дискусії будуть надруковані в окремому виданні.

Перед „круглим столом” у Львові відбулося засідання представників усіх НТШ, на якому обговорено низку важливих проблем співпраці на майбутнє, зокрема, питання видань, перед усім продовжування столітньої серії „Записки НТШ”. Представники НТШ в діаспорі запросили голову НТШ у Львові академіка Олега Романова з дружиною на відвідини, які відбудуться пізньої осені ц. р.

У 70-РІЧЧЯ Д-РА ПЕТРА МОЦЮКА

СВОГО НАЙБІЛЬШОГО СУЧАСНОГО ДОБРОДІЯ Й ПРИЯТЕЛЯ. ЧВЕРТЬ-МІЛЬЙОННИЙ ФОНД ЯКОГО СКРИПІВ ВИДАВНИЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ НТШ, СКЛАДАЮТЬ ПРИЗНАННЯ Й ПОБАЖАННЯ ДОСВОГО, ЩАСЛИВОГО ВІКУ У ГРОМАДСЬКІЙ ПОШАНІ Й ПРИЯЗНІ.

УПРАВА Й ЧЛЕНСТВО НТШ

Проф. Я. Гурський відійшов на емеритуру

На світлині: проф. С. Гурський посередині, справа проф. Л. Рудницький, зліва проф. Я. Біліньський.

Восени минулого року в Сиракузькому університеті відбулося прощання з приводу відходу на емеритуру проф. Якова Гурського.

У святковій програмі брали слово товариші — професори того ж університету, а також виступали діти Я. Гурського з грою на бандурі. Спомини про свою працю в університеті розповів сам новий емерит, а тепле довше слово про дружбу з Я. Гурським вголосив проф. Леонід Рудницький. Він задавав про іхню спільну працю на курсах УВУ в Мюнхені впродовж двох десятиріч років, де

він з подивом обсервував відданість Я. Гурського як учителя, хоч він науковцем на міжнародному рівні. На думку Л. Рудницького, проф. Я. Гурський не лише ставився до своїх студентів з великим виrozumінням і любов'ю, але ставив завжди їхню добро перед своєю науковою кар'єрою. І саме ця педагогічна праця була його покликанням і їй віддавав він усі свої сили. Тому проф. Я. Гурський може тепер спокійно відійти на відпочинок з почуттям, що він допоміг цілим поколінням студентів стати кращими членами людської спільноти.

Відомості з канцелярії НТШ

В останньому часі канцелярії НТШ, крім поточної праці підготовки доповідей і наукових конференцій, приймало відвідувачів з України, Польщі, Чехо-Словаччини, Румунії, яким присвячує належну увагу та обдаровує їх виданнями НТШ. Крім цього, НТШ висилає свої видання, як також дублікати книг до Бразилії та інших місцевостей українського поселення.

Знову приготовано 12 пачок з книжками, кожна по 50 фунтів, на адресу семінарії Отців Василіян у Бразилії, а перед тим було вислано 16 пачок книжок на цю саму адресу. Передано дві пачки Записок НТШ, біля 80 фунтів, до бібліотеки ново-відновленого НТШ у Львові, які забрав зі собою д-р Ярослав Ісачевич, заступник НТШ у Львові. Переслано більшу кількість книжок о. Мировиці Михайлицинові до Кракова. Д-р Володимир Мокрий, що є українським послом до польського парламенту також одержав видання НТШ для бібліотеки, що організується при Фондациі св. Володимира у Кракові.

Наші науковці з Києва як д-р Сергій Білокінь шість пачок книжок НТШ, взяв зі собою до Києва. На адресу Спілки українських письменників у Києві вислано кільканадцять видань для проф. Анатолія Погрібного. Віддавав НТШ і д-р Любомир Піріг з Києва, якого також обдаровано нашими

виданнями як багатьох інших.

Належить і варто відмітити, що Наукове Товариство ім. Шевченка одержало багато книжок і цілі бібліотеки від різних осіб, а зокрема від наших дійсних членів. Під цим оглядом не згадуємо попередніх, про які ми відмічали тут, належить в першу чергу згадати д-ра Богдана Романенчука, який подарував свою багату і цінну бібліотеку та надзвичайно цікавий і великий архів. Все це разом велика і неоцінена вартість, з якої користатимуться молоді дослідники науковці.

НТШ одержало також цінну бібліотеку 18 пачок книжок від свого активного члена д-ра Володимира Пушкарка з Філадельфії. Ці книжки ще не опрацьовані, не розложені у бібліотеці, в найближчому часі ставатимуться до опрацьовування і покладені на полицях бібліотеки.

Кілька десятків книжок і журналів передано до бібліотеки НТШ син Станіслав і дружина покійного д-ра Семена Федюка. В останньому часі знову для бібліотеки НТШ передав три книжки латинських стародруків Іван Пулю, до речі, він раніше передав також цінні латинські книжки — стародруки і деякі унікальні українські книжки. Пані Марія Палідвор передала

З редакції Енциклопедії Української Діаспори (ЕУ-Д)

В 1989 р. праця в редакції ЕУ-Д у Чикаго велася нормально при zatrudненні трьох працівників. В 1990 р. заангажовано четверту силу (в тому числі дві особи працюють на півставки). Головний редактор д-р Василь Маркус відбув авітку м. р. дві довші поїздки — до Австралії, Західної і Східної Європи для організування там груп співробітників, для консультації з редакторами й авторами, а особливо для устійнення каталогу пропозованих гасел.

„Австралійський” том є найбільше завантаженим; заступник редактора цього тому д-р Марко Павличин координує працю створеного там редакційного комітету. Треба сподіватися, що основні матеріали цього тому, що включатиме також матеріали про українців в Азії (поза СССР) та в Африці, будуть готові до кінця 1990 р.

Наступним томом щодо часу його виготовлення має бути східноєвропейський, де також зформовано групи співробітників. Але у зв'язку з останніми подіями у Східній Європі, які порушують також долю місцевих українських меншостей і у яких заангажовані наші співробітники, виглядає, що праця над цим томом може продовжитися.

Праця над західноєвропейським томом поступає також нормально. В Англії, Бельгії і Франції діють робочі групи співробітників, що мають своїх координаторів в цих країнах. Цього літа буде оформлена повна сітка співробітників для західноєвропейського тому ЕУ-Д.

Канадський і південно-американський томи ЕУ-Д залишено як останні для редагування і публікації. Проте, видавничий комітет ЕУ-Д, складений із представників спонзоруючих

установ НТШ в Америці і Фондациї Енциклопедії Українознавства в ЗСА — та головного редактора, ухвалив приспішити працю над редагуванням і виданням американського тому ЕУ-Д.

Цьому питанню присвячено і останнє засідання видавничого комітету 4 березня. Головний редактор зобов'язався приспішити працю над цим томом, оформлюючи регіональні робочі групи та редакційну галузеву сітку співпрацівників. Ангажується до цього різних людей, в більшості колишніх співробітників ЕУ-2, але також нові сили, знавці діаспори в ЗСА або поінформовані люди доброї волі, що знають окремі аспекти життя української спільноти й готові допомогти у цій важливій справі.

Поряд з тим редакція зобов'язалася виготовити комплекс гасел одного регіону (Чикаго — Вісконсин — Індіана), що послужить для моделі для інших гасел. 250-300 таких гасел мали б бути виготовлені до кінця жовтня 1990 р.

По лінії цього тому, як і цілого енциклопедичного проекту ЕУ-Д, буде вестися частіша інформація співробітників шляхом неперіодичного внутрішнього бюлетеня, як так само інформуванням української громадськості через пресу.

Установи й особи, що можуть служити інформаційними матеріалами й джерелами для опрацювання гасел, просимо присилати різні видання (пропам'ятні книги, старі альманахи, календарі, книжки) та звертатися до редакції ЕУ-Д на адресу:

Encyclopedia of Ukrainian Diaspora 2247 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622-4828. — USA Tel.: (312) 489-1339.

ЩИРО ДЯКУЄМО

Наукове Товариство ім. Шевченка почувалося до милого обов'язку особливо подякувати Вл. панові Богданові Шматколові за його безкорисливе полагодження великих посилкок книжок до Бразилії до Отців Василіян о. Петра Бальцара, ЧСВВ.

А. Ревакович дістала стипендію ім. П. Андрусів

Стипендійна комісія НТШ в ЗСА, розглянувши декілька внесків на надання стипендії фундаваної в пам'ять мистця Петра Андрусів його дружиною Наталією, вирішила надати стипендію на студії мистецтва в Онтарійському мистецькому коледжі Аніи Ревакович у сумі 5,000 ам. дол. Молода адептка мистецтва народилася в 1966 році у Польщі. Після закінчення середньої школи розпочала свою мистецьку працю в живописі. В липні 1987 року виїхала з Польщі до Італії на курси, організовані УКУ в Римі, а відтак до Канади, де вступила у мистецький коледж Онтаріо і студіює вже третій рік як повноправна студентка. Крім студій вона включилася в українське культурне життя в Торонто, брала участь у мистецькій виставці молодих мистців з Польщі та оформила дві книжки з видавництва Ньюйоркської групи. Не маючи рідних у Канаді та студіюючи повний час, А. Ревакович не має змоги заробляти додатково на науку і тому прийняла надання стипендії ім. П. Андрусів з великим зворушенням.

Наукове Товариство ім. Шевченка складає велику подяку й признання Наталії Андрусів за створення постійного стипендіального фонду для допомоги студентам мистецтва й надіється, що її приклад заохотить інших піти її шляхом. Основний фонд у сумі 25,000 дол. постійно збільшується новими жертвами.

Анна Ревакович

СКАРБИ З АРХІВУ СЛ. П. Б. РОМАНЕНЧУКА

У великому архіві сл. п. проф. Богдана Романенчука, дійсного члена Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, що він його признає для бібліотеки НТШ, та який тепер упорядковується, крім цінних та вартісних книг з діякми української мови і літератури, знаходяться також обширні переліски з різними українськими культурними діячами цілої діаспори.

Слід відмітити не лише це, але також переліски з такими постатями як покійний Патріарх, кардинал Йосиф Сліпий, а також з цінними провідниками політичного життя.

Саме ця частина архіву буде вартісним джерелом для майбутніх дослідників і науковців.

Микола Галів

НТШ І ПЕРЕБУДОВА

же повністю ізольований від вільного західного світу. Іншими словами, можна без перебільшення сказати, душівся, не мав можливості відкрити свіжих творчих сил. І коли відкрилась найменша шпаринка, щоб дихнути свіжим подихом, не брезжівським, застояним повітрям, то не можна було відмовитися, щоб не допомогти нашим братам в Україні, не подати їм нашої братньо-дружньої руки. І коли така нагода виявилася реальною, то Наукове Товариство ім. Т. Шевченка було одним з перших, яке спромоглося на відважний крок, подавши дружню руку не тільки українським дисидентам, але також українським науковим силам, які також діяли у роки застою Брежнєва і Щербинського. Таким чином, Наукове Товариство ім. Шевченка радо служило своїм форумом для одних і других, наших братів великого одного українського народу.

Першою ластівкою, незазвичайною, можна назвати форум Шевченківської Конференції, що відбулася заходами Наукового То-

варства ім. Шевченка, співгосподарями якої також були Українська Вільна Академія Наук й Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ), з нагоди 175-річчя з дня народження Тараса Г. Шевченка. В цій конференції, що відбулася 25 березня 1989 р. у залі Ньюйоркського університету в Нью Йорку, вперше взяли спільну участь українські науковці з України і українські науковці в діаспорі, ось їх імена: Іван М. Дзюба, Раїса П. Іванченко, Микола Г. Жулинський з України, Юрій Шевельов — патріарх славіянських мов, Ярослав Падох, Омелян Прицак, Іван Фізер, Юрій Грабович і Леонід Рудницький з діаспори. Це була справді подія в історії української науки, яка розвивалася на основі перебування і яку українська громада щиро підтримала.

Після цього на форумі Наукового Товариства ім. Шевченка виступали українські дисиденти, що приїжджали з України, як також українські вчені, професіоналісти. Спершу назвали тільки імена наших відомих

дисидентів, які мали силу волі, витривалості і відваги в роки застою обстоювати, українську самобутність у всіх її аспектах. Одним із перших був Степан Сапелак, який виступив 15 квітня 1989 р. з розповіддю про своє ув'язнення і заслання та зачитав свої поезії, присвячені Т. Шевченкові. Олесь Бердник доповідав 16 вересня 1989 р. про „Духовне відродження України”. Микола Горбаль, 7 жовтня 1989 р. промовляв біля пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні. Відомий філософ Євген Сверстюк 23 грудня 1989 р. говорив про „Духовні процеси України”. На переломі 1989 і 1990 років, себто 30 грудня 1989 р. виступила широковідома українська поетеса Ліна Костенко, яка говорила на тему: „Сьогоднішня ситуація української літератури”. На жаль, цей вечір з виступом Л. Костенко занотований у пам'яті Наукового Товариства ім. Шевченка не надто щасливим.

Черговим виступом зі сторони українських дисидентів був виступ редактора журналу „Катедра” Михайла Осадчого, який відбувся 2 березня 1990 р. Це був авторський вечір М. Осадчого, де читали його

(Закінчення на стор. 4)

ЧЛЕНИ УПРАВИ НТШ І ГОСТІ З УКРАЇНИ ПІСЛЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

На закінчення річної наукової Конференції, присвяченої творчості Т. Шевченка, у березні 1990 року управа НТШ гостила її учасників, серед яких було багато доповідачів з України. На світлині: група гостей з України з членами Управи НТШ А.

Подобається це чи ні, але, по волі чи по неволі, „перестройка”, чи, як звик вже майже весь світ її називати, „перестройка” і „гласність”, у якій мірі, включилася у весь політичний західний світ. Ми не раз навіть не відчуваємо, як вона просувається і непомітно відбувається на наших очах. Навіть ті екстремісти, що заперечують присутність цих факторів і твердять, що це, мовляв, все штучне, неправдиве, підступне і нерелевне, зроблене, мовляв, для того, щоб тільки всіх обдурити, самі мимоволі включилися у дію змісту цих форм. Можна б це називати власними іменами, але це було б зайве, бо кожний це бачить.

Ми є безпосередніми свідками, як ці ніби магічні слова, практично поширили і вростають у життя не тільки комуністичного бльоку, але вони радіють і не залишаються без впливу на всі сфери життя на Заході — політику, культуру й економіку. Можна сказати, що це неповторне явище в історичному розвитку людства. Здається, що тепер немає такої сили, яка могла б зупинити розвиток цього явища, навіть, якщо б це бажав зробити основний і творець цих слів „перестройки” і „гласності”, себто президент СССР Михайло Горбачов. Ці слова набрали такої динамічної практичної сили, що годі їх зупинити.

Коли ж йдеться про українську діаспору, то ніхто серед неї, навіть найбільш екстремні, які переконано віряють, що вони є імунні від цих впливів, не можуть заперечити, що їх ці події не затрупили. Мова нашого щоденного життя є тільки незаперечними доказами цього явища. Варто звернути увагу і підкреслити, що ці явища перебудови і гласності мали і будуть мати чималий вплив на нашу культуру, наукову і навіть політичну діяльність української діаспори. В даному випадку маю на увазі Наукове Товариство ім. Т. Шевченка з централею в Нью Йорку.

Добре знаємо, що український науковий, культурний, економічний і професійний світ в Україні був звужений до мінімуму і май

Бібліотека НТШ у Нью Йорку радо прийматиме цікаві архівні матеріали, що знаходяться серед нашого громадянства, як також рідкісні українські книжки. Бібліотека відкрита для усіх, що шукають за матеріалами із україністики.

(Закінчення на стор. 4)

В пам'ять інж. М. Семанишина

У пам'ятну неділю 30-го вересня цього року відбулося посвячення пам'ятника на могилі бл. п. інж. Миколи Семанишина на українському цвинтарі Св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж. при численній участі родини, приятелів, друзів і громадян зі стейтів Нью Джерсі, Нью Йорку та Пенсильванії. Чину посвячення довершив Владика зі Стамфорду Василь Лостен.

Проект оригінального пам'ятника з чорного мармуру зробив синієм Зенон Семанишин з участю родини. Гімблем ОУН, якої визначним членом був покійний від раннях літ, прикрашає надгробний напис. На плиті з виритим синтетом: „Поспіш, наука, видана праця для свого народу, це дзеркало твого життя“.

Бл. п. інж. Микола Семанишин походив з Брошнів Долини. Після закінчення гімназії вписався на політехніку до Львова. Активно включився в працю і боротьбу з тодішнім окупантом України — брутальною підтерівською навалюю, стає активним членом Організації Українських Націоналістів. Своєю працею і здібностями вибивався на провідні становища. Він активний, провідний, ініціативний. Сам шов і провадив за собою інших, а важкий це був шлях. У цей праці у підпіллі були удари, арешти і жертви. З незалежності від нього причин був змушений покинути студії, рідну Україну та вирушати в далеке невідоме.

В часі мандрівок затримався на деякий час у Тиролі. Там пізнав Марію Кульчицьку і з нею одружився. Нав'язав контакти з членами ОУН і був зв'язковим. Вибравши тирольські капелюхи „на чорно“, переводив через кордон визначних членів до Швайцарії.

Опісля переїхав до Баварії, до Мюнхену. Не втрачаючи часу, записався на політехніку і включився у громадське і політичне життя.

В 1949 році пошастило йому переїхати з родиною (бо вже була їхня улюблена доня Квіта) до ЗСА. Він поселився в окрузі Ньюарку-Ірвінгтоні. Працював, вписався на студії політехніки і їх закінчив, а також знаходячись час на працю в суспільно-громадських і молодіжних організаціях СУМ і був активним в ОУН. Пізніше здобув титул магістра.

Працював, змагався, тру-

Відомості...

Закінчення зі стор. 3

рідкісну книгу — ілюстроване видання Історії України М. Грушевського.

Слід відмітити, що за дозволом високоповажної лані Любомири Пежанської переглянуто матеріали довголітнього члена НТШ, широко відомого і працюючого інж. Михайла Пежанського, який проводив жабу працю для укладання словників, що переходували у НТШ. Зроблено певну сегрегацію і вилучено окремо книжки і багату збірку для бібліотеки, а окремо відложено дослідні матеріали Українського Термінологічного Центру і архівні матеріали, які вже проходять загальне опрацювання.

Всі ці книжкові збірки і поодинокі книжки багаті бібліотеки НТШ, з яких, напевно, будуть користатися українські дослідники і славісти.

В останньому часі відомий мистець — театральний декоратор, колишній співпрацьник і декоратор українського театру під керівництвом Володимира Блавацького, а тепер декоратор Метрополітаної Опери в Нью Йорку, мастр Ярослав Клех у присутності своєї дружини і лані Лідії Крушельницької приніс для НТШ цінний дарунок — портрет великого формату Тараса Шевченка з 1947 року, що був намальований на унівеському мішку у Регенсбурзі. За цей оригінальний історичного значення портрет Т. Шевченка, що буде зберігатися, як особлива цінність НТШ, широко дякуємо мастрові Я. Клехові.

Складаємо нашим меценатам і жертводавцям щиро подяку за подаровані цінні книжки та архіви для НТШ.

Микола Галів, Канцелярія

Харків...

(Закінчення зі стор. 2)

чув від динаміки цієї розмови піднесення, і я був певний, що він має таке саме відчуття. На прощання він простягнув мені руку, а потім заклопотався:

— Ні, я мушу щось вам подарувати, так не можна просто розійтись.

Єдине, що він знайшов у себе в авті, був атлас шляхів Харківщини, і я його дістав. Не був потрібний мені — не їздивши мені тими шляхами, — але чимсь дорогий сувенір. Можете уявити собі шофера таксі в Нью Йорку або Чикаго, який тисне вам руку й щось дає на пам'ять? І я відчув: Харків і далі має українське серце. Не в будинках, не в пам'ятниках, навіть не в старих церквах, а в людях. Чи це серце загоровило у водіїв тому, що от і американський професор, а от говорю по-українському, чи чому — не знаю але я переконалий — воно є.

Ні, ми не мусимо триматися виключно оці Львів — Київ. Шонайменше це має бути Львів — Київ — Харків. Ми не повинні віддати це місто. Кордон з Росією проходить недалеко Харкова. Кордон цей штучний. Його усталавала в головному Москва. Південнозахідна Вороніжчина, південна Білгородщина — історично теж українські землі. Не знаю, чи вони зберегли досі свій український характер після встановлення кордону. Адже минуло понад 70 років цілковитого ізоляції. Сучасні українські ділячі на Україні стоять на засади незрушності сучасних кордонів, навіть коли ті кордони не зовсім справедливі. Засада слуха в сучасних обставинах. Але тим більше мусить українським лишитися північносхідний аванпост України Харків. Утрата його була б смертельною небезпечкою для України. І Харків сам змагається за свою українськість. Тільки треба його підтримати. Всіляко — від туристичних відвідин до матеріальної допомоги.

І от даліше може бути такою нагодою. Я вже згадав тут — ми відвідали редакцію журналу „Прапор“. Сталося так, ричий перспективі. Крім цього А. Погрібний виступив з окремою доповіддю на форумі НТШ, 31 березня 1990 р. на тему: „Українознавчі студії в Україні“.

Голова „Зеленого світа“, д-р Юрій Шербак, 3 травня 1990 р. говорив про Чорнобиль, його наслідки та екологію України. Роман Кучер з Львова, один з головних відновників Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, доповідав, 5 травня 1990 р. на тему: „Дещо про екологію України“. Молодий поет Микола Рябчук, 9 травня 1990 доповідав на тему: „Молода Україна, її творчість і мислення“. Тетяна Штанкова, старша архівістка центрального Державно-історичного архіву у Львові, 12 травня 1990 р. подала широкий огляд згаданого архіву у Львові. Два молоді поети Олександр Гринченко і Максим Стріха 25 травня 1990 р. говорили про сучасні полі в Україні, вибори, літературу і мо-
лоду України.

На спільній зустрічі, яку влаштувало НТШ разом з Українсько-Американською Фундацією Охорони Здорожжя, що відбулася 26 травня 1990 р., доповідав на тему: „Проблеми народног здоржжя“ та допомога потребуючим у чорнобильській трагедії“ д-р Борис Білинський, а також д-р Володимир М. Борис. Крім того, на цій самій зустрічі виступив директор бібліотеки ім. Василя Стефаника у Львові Михайло Лізанець, який поділявся інформацією про бібліотеку та подав свої пропозиції, що можна зробити, щоб зберегти рідкісні книжки.

12 липня ц. р. відбулася зустріч з молодим талановитим поетом з Києва Ігорем Римураком, який розказав про розвиток сучасної поезії, її напрямки та прочитав кілька своїх поезій, написаних у християнському дусі. Після цього 23 липня виступив другий загальноновідомий поет Павло Мовчан, який є депутатом Вер-

ривний НТШ, 31 березня 1990 р. на тему: „Українознавчі студії в Україні“.

Анатолій Погрібний, брав участь у спільній конференції, що відбулася на Колумбійському Університеті, 26 березня 1990 р. на тему: „Відносини жидів, поляків й українців у їх істо-

що редакція саме радилася, як рятувати журнал. Збільшено ціну на папір. Пошта різко підняла оплату за пересилання. При його теперішньому накладі журнал цих цін витримати не може. У „Літературній Україні“ ч. 40 вміщено „S.O.S.“ редактора журналу. Це голос тривоги й майже розпач. І я подумав: а що, якби кожний харківський роду емігрант передплатив журнал, а то й по-слаб би від себе посилю пожегту? А може б знайшовся меценат — особа або фундація, яка б, скажімо, закупила й подарувала папір для кількох книжок або й річників журналу?

Допомога ця оплатиться насамперед якістю журналу. Довгі роки був він обмежений територіально і животи в провінційному рівні. Але за останні роки він вийшов на один з перших місць в українській літературній періодиці. Журнал надрукував цілу низку творів високої літературної вартості і живо-третпних і справді цінних статей. Його авторство походить тепер з усіх регіонів України. Журнал умістив чимало неприступних перед тим на Україні творів письменників еміграції, творів зниклих у терорі й заборонених доведення письменників. Його передплата зростає не тільки на Харківщині, а — і особливо — в Галичині. Видання це стало всеукраїнським.

Принципи „Прапора“ було б болючим ударом по українськості Харкова. Редакція використала б цю подію для русифікації й ішої української періоди-ка міста — про це вже є голоси, дуже хотів би такої нагоди обком партії й сподієні з ним інституції.

Українське серце, українське обличчя Харкова потребують заструги дружніх допомог. Це і в інтересі української культури. В інтересі і Києва і Львова. Усієї країни. А „Прапор“, я певний, винагородить ці зусилля вагистістю своїх сторінок. Він уже довів, що він з його редакторами й співробітниками заслуговує на довіру й поміч.

На закінчення, отже, адресу журналу: 310078 Харків, вул. Чернишевська 59, журнал „Прапор“.

Головного редактора звуть Юрій Стадніченко. Він і роджений у Харкові і харків'янин усе своє життя.

Голова „Зеленого світа“, д-р Юрій Шербак, 3 травня 1990 р. говорив про Чорнобиль, його наслідки та екологію України. Роман Кучер з Львова, один з головних відновників Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, доповідав, 5 травня 1990 р. на тему: „Дещо про екологію України“.

Молодий поет Микола Рябчук, 9 травня 1990 доповідав на тему: „Молода Україна, її творчість і мислення“. Тетяна Штанкова, старша архівістка центрального Державно-історичного архіву у Львові, 12 травня 1990 р. подала широкий огляд згаданого архіву у Львові. Два молоді поети Олександр Гринченко і Максим Стріха 25 травня 1990 р. говорили про сучасні полі в Україні, вибори, літературу і мо-
лоду України.

На спільній зустрічі, яку влаштувало НТШ разом з Українсько-Американською Фундацією Охорони Здорожжя, що відбулася 26 травня 1990 р., доповідав на тему: „Проблеми народног здоржжя“ та допомога потребуючим у чорнобильській трагедії“ д-р Борис Білинський, а також д-р Володимир М. Борис. Крім того, на цій самій зустрічі виступив директор бібліотеки ім. Василя Стефаника у Львові Михайло Лізанець, який поділявся інформацією про бібліотеку та подав свої пропозиції, що можна зробити, щоб зберегти рідкісні книжки.

12 липня ц. р. відбулася зустріч з молодим талановитим поетом з Києва Ігорем Римураком, який розказав про розвиток сучасної поезії, її напрямки та прочитав кілька своїх поезій, написаних у християнському дусі. Після цього 23 липня виступив другий загальноновідомий поет Павло Мовчан, який є депутатом Вер-

ЗВЕРНЕННЯ

18-го лютого 1990 р. ми завершили перший етап будови пам'ятника-склепіння (братської могили) у Везін-Шалеті у Франції з посвяченням склепіння і перевезенням тлінних останків 26-ох воїків Армії УНР з цвинтаря в оселі для старших людей в Абондані до Везін-Шалеті. Реалізація першої частини будови — закупівля землі, перевезення костей до Везін-Шалеті, будова склепіння — значною мірою уможливили скромні дари українських жертводавців з Франції і Америки та ще дара жертва братства „Броди“ з ЗСА, за що ми складаємо цим шляхом нашу щирою подяку.

Завершення цілої акції будовою пам'ятника вимагатиме немалих додаткових фінансових засобів, які переходять спроможності української громади у Франції.

Тому звертаємося до ширшого українського загалу із закликом допомогти нам збудувати пам'ятник і продовжити акцію перевезування до братської могили у Везін-Шалеті тлінних останків з могили в ближчих і дальших околицях Парижу, яким загрожує знищення, і таким чином увіковічнити пам'ять тих, які жертвою свого життя будували наше спільне майбутнє — зберегти пам'ять колишніх воїків Української Народної Республіки.

Наше звернення з по двійною паліткою а дресоване до тих колишніх наших співжителів, які вийшли з Франції, а зокрема з Везін-Шалеті, до Північної Америки.

Всі жертви будуть потверджені оголошенням у пресі. Просимо вашу пожегту скеровувати на: Mr. Dmitry Ekczyński, Paroisse Saint Andre 16, Rue Gaston Jaillon 45120 Vesines — Chalette (France).

За комітет будови пам'ятника-склепіння:

Дмитро Екчинський
голова

Колекція гуцульської кераміки
С. Пушкар в Українському Музеї

У вересні 1990 року д-р Володимир Пушкар з Філадельфії подарував Українському Музеєві в пам'ять своєї покійної дружини Стефанії колекцію кераміки з таких визначних осередків гончарства, як Косів та Пістинь.

Ця дібрана та зформована колекція, яку св. П. Стефанія привезла з собою з України і дбайливо зберігала протягом усіх мандрів еміграції, нараховує 23 підписаних виробів козівської кераміки Григорія і Павліни Ціликів і 14 виробів належить майстром пістинської кераміки початку століття. Колекція представляє творами одних з найкра-

ших представників гуцульської кераміки цього століття.

В колекції є калачі, миски, плескани, різноманітні збанки, свічники-трійці. Ця надзвичайна збірка вже є рідкістю і на рідній землі, а в Америці подібна колекція стає унікальністю.

Ньюйоркський глядач матиме змогу оглянути цю кераміку на виставі народного мистецтва, де будуть експонуватися придбані і подаровані музеєм зразки мистецтва протягом останніх років. Присвячується виставка догдолітнього голови Управи музею д-рові Богдану Цимбалістому.

ВІСТУПАЮЧИ В телевізійній програмі Сі-Бі-Ес, секретар департаменту оборони З'єднаних Стейтів Річард Чейні заявив, що він не виключає, що на Близький Схід будуть послані додаткові значні контингенти американських військ. Р. Чейні ухилився від відповіді на запитання про те, скільки саме американських воїків буде відправлено в Савдійську Арабію, однак заявив, що мова може йти про доставку в регіон кілька дивізій повного складу. Похливаючись на дані, одержані від авторитетних співробітників департаменту оборони, кореспондент агентства Ассошіейтед Пресс Джан Кінг пише, що збільшення за рахунок перекидання в даний регіон британських частин, які замінять десантні підрозділи. Загальний план мобілізації американських частин і відправлення їх на Близький Схід підписав Президент.

ЛІДЕРИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ більшості у Конгресі прийняли конституційну поправку, яка дає їм право на відхилення за вахачі і висловлення своєї точки зору на випадок, якщо Президент оголосить війну Іракові. Згідно з існуючим правилом, лише Президент має право вернути законодавці до виконання своїх обов'язків, однак поправка, запропонована спікером Палати Репрезентів — тім Томасом Фолі і лідером демократичної більшості у Сенаті Джорджем Мітчелом, передбачає самостійні дії сенаторів і конгресменів. У поправці, зокрема, сказано про необхідність створення групи з 18 законодавців, з якими Президент повинен проконсультуватися, перш ніж оголосити війну Іракові. Адміністрація президента Буша вважає, що війна неминуча, але сенатори і конгресмени в більшості вважають, що близькосхідна проблема буде вирішена мирним шляхом.

ховної Ради України, провідним членом Руху. Він висловив доповідь на тему: „Наша незалежність і майбутність“. Особливо цікаво доповідав 23 серпня ц. р. молодий депутат міської Ради у Рівному, кандидат філологічних наук, член Європейської Асоціації Лінгвістики і член комісії реалізації української мови Юрій Шевчук з Рівного. Він говорив на тему „Демократична влада у Рівному: її проблеми, здобутки і перспективи“. Про ситуацію української меншини у Польщі доповідав 30 серпня молодий і талановитий журналіст, редактор журналу „Зустрічі“ Мирослав Чех з Варшави.

Виятковим був виступ постійного представника УССР до ООН Геннадія Удовенка, що відбувся 6 вересня. Амбасадор говорив на тему „Декларація про державний суверенітет України та становлення цього документу Постійного представництва УССР до ООН“. Цей виступ також можна назвати історичним, бо це вперше офіційний

представник УССР виступив перед українською діаспорою. Звичайно, щось подібного до цього часу не могло статися. Виступ Г. Удовенка притягнув багато зацікавлених послухати його думок до згаданій теми. До вияткових доповідачів слід зарахувати д-ра Марка Цесельчика, що від 1981 року живе у Мюнхені, автора цікавої (на польській мові) книжки про КГБ, дослідника і публіциста, який 13 вересня говорив на тему: „Чи перебудова доживе до 1993 р.“

Тут подано тільки перелік осіб і теми, з якими виступали наші гості з України. Треба підкреслити, що це є досить широке поєднання, на якому накреслено минулі і сучасні обставини України. Було вкрито чимало праці і зусиль, щоб бути взаємно поінформованими і бачити можливість наш братам з України виїти хоч трохи у широкий вільний світ, щоб Україна також стала відомою на міжнародному політичному, науковому й економічному ринку.

Українська громада Нью Йорку
пом'янула генерала-хорунжого
Р. Шухевича

У березні цього року минуло сорок років з дня героїчної смерті генерала-хорунжого, головного командира Української Повстанчої Армії (УПА) Романа Шухевича — Тараса Чупринки, голови проводу Організації Українських Націоналістів і генерального секретаріату Української Головної вільної Ради (УГВР).

Сорок років тому відійшла від нас велика людина під усіма аспектами суспільно-політичного, національно-культурного і релігійно-церковного життя. На жаль, досі не написано монографії про Романа Шухевича, на яку він заслуговує.

Кругла дата послужила для того, що організована українська громада у діаспорі відзначила цю світлу й героїську смерть відповідними святковими імпрезами. У метрополії Нью Йорку заходами всіх українських комбатантських організацій різних вієвських формацій, 13 жовтня ц. р. в Українському Народному Домі відбувся „Вечір спогадів, спостережень, оцінок“. Вечір відкрив коротким вступним словом голова Комітету Лев Футала, колишній учасник, провідний член і командир Української Повстанчої Армії. У своєму слові він накреслював загальну сльветку Романа Шухевича, вказав на його особливі риси та виатковість його постаті у ці дуже скрутні і безвиглядні часи для українського народу. Після короткого вступу голова Комітету Лев Футала представив першу доповідь ред. Ольгу Кузьмович.

Л. Футала представив чергову доповідь — ред. Ярослава Гайваса, називаючи його як провідного члена Організації Українських Націоналістів, який після

МЕЙОР ВАШІНГТОНУ Меріон Беррі є засуджений на шість місяців тюрми з умовним відсудненням кар на один рік, але мусить заплатити 5,000 дол. за те, що йому доказано посідання наркотиків. Суддя також доручив мейорові зголоситися на програму для наркоманів і в часі відлуження кар його будуть перевіривати, чи він далі не вживає наркотиків.

Що я бачив...

(Закінчення зі стор. 2)

Теперішнє піднесення нашого народу і теперішня розумна політика його провідників тим більше підвуді, що загальна політично-господарська ситуація у Советському Союзі є незвичайно скомплікована і неможлива до швидкої направи. Це, що Ленін, Сталін і їх заушники руйнували 70 років, неможливо направити за кілька літ.

Ми часто чуємо нарікання на Михайла Горбачова, мовляв: „Якщо б Горбачов погодився на цілковиту незалежність України й інших советських республік, то вже змінилося б на краще...“ Ці наші „експерти“ не дають собі справи із незвичайних економічних труднощів при переході із комуністичної на вільну господарчу систему, а додату не беруть до уваги таких прикрих фактів дійсності, як те, що в Україні і є ще поважні і добре озброєні сили КГБ, що в Україні існує ще сильна Комуністична партія, що в Україні живе ще понад 11 мільйонів росіян і тільки мала частина із них є прихильниками незалежності України і що в Україні є ще шонайменше 5 до 10 мільйонів хавлів і малоросів.

Історія, дуже правдоподібно, признає Горбачову заслугу у тому, що він зумів у дуже небезпечний час розпаду советської імперії і переходу від комунізму до демократії, без уживання масового терору, не допустити до великих громадських і етнічних заворушень, які могли б прибрати незвичайно криваві і руйнівні форми.

Коли ми говоримо про сьогоднішній стан в Україні, ми не можемо поминути двох явищ, які мають дуже великий вплив, на політичні зміни в нашій Батьківщині. Ідеться про свободу слова, яка сьогодні існує в Україні та буйний, стихійний, могутній розквіт в Україні нашої преси та, загалом, українського друкованого слова.

При цій нагоді, слід звернути увагу читачів на те, що передплата краших часописів в Україні, таких наприклад, як „Літературна Україна“ або „За вільну Україну“, є безцінною і незаступним сполучником з Батьківщиною, який дає нам змогу глибше пізнавати і краще розуміти все що діється в Україні, відповісти наші запити з нашим народом, дає нам змогу національно — воскреснути...

Наш даліший політичний прогрес в Україні залежатиме у дуже великій мірі від цього чи Рухові вдасться активізувати найширші маси нашого народу на рідних землях. Однією з великих перепон на тому полі є нестача таких засобів ширення інформації та ідей як друкарні, копіювальні машини, комп'ютери, факс-машини і папір до всіх цих машин.

Одним, хоча не єдиним обов'язком нашої еміграції є якнайшвидше поможти Рухові в Україні придбати потрібні їм машини і папір. Щоб акція такої допомоги діяла якнайбільш доцільно та економічно, для цього треба створити, якнайшвидше дві секції: Провід Руху повинен створити секцію, яка повідомляла б комітет допомогти Україні у вільному світі яких машин треба, скільки і для кого в Україні. Наш комітет допомогти Україні (коли він вже вкінці оформиться) повинен би покласти до життя спеціальну секцію із спеціалістів, які знають друкарські і копіювальні, і факс-машини (т. п.) які давали б про те, щоб машинерію, що їм купується в Україні, була відповідної якості, якщо уживана машинерія, то щоб надавалася до вжитку, якщо ушкоджена, щоб її можна було направити і т. п. (Ця секція дала б теж про те, щоб купувати машини по якнайкращій ціні та із якнайкращими гарантіями).

Наша Батьківщина потребує нашої допомоги. Від того чи ми дамо її чи ні, і як швидко і в якій висоті, залежатиме успіх чи неспіх теперішніх зусиль нашого народу здобути волю і незалежність. У цей великий, історичний момент ми не можемо розглядати допомогти Україні як — „ще одну збірку“.

Наша жертвенність на фонд допомогти Україні повинна бути співмірною до величини і ваги історичного моменту, який наша Батьківщина тепер переживає.

Виступає М. Прокоп

Нью Йорк (Прес. Служба ГПБ). — Останні літні місяці позначилися живими контактами Головного Пластового Проводу із пластунами в Україні а рівночасно їхньою діяльністю.

Після відвідин в ЗСА і Канаді заступника голови Крайової Пластової Ради в Україні Олександра Криськова і його святочного записання на Пластовій Оселі „Вовча Тропа“ в дні 8-го липня, О. Криський повернувся до Львова, де негайно розпочав планований вже раніше вишкіл пластових провідників в горах Карпатах. Табір пройшов з повним успіхом, а на ньому побували також старші пластуни із ЗСА, Німеччини і Франції, що саме в тому часі відвідували Україну.

З початком серпня в Україну виїхали з нагоди III Світового Конгресу Українських Лікарів голова Головної Пластової Булави пл. сен. Орест Гаврилюк, його заступниця з Канади пл. сен. Тая Джулинська, генеральний секретар пл. сен. Ігор Король і три голови Крайових Пластових Старшин — з Німеччини пл. сен. Марта М'яковська, з Канади пл. сен. Орест Джулинський і зі ЗСА пл. сен. Ольга Кузьмич. Перебуваючи у Києві, вони мали нагоду відбутися розмови з представниками Пласту в Києві, головні із заступником голови Крайової Ради Сергієм Прудком, та вислухали їхніх думок і планів.

У Львові присутніх на прогулячці членів пластового проводу привітали вже першого ранку біля готелю, де всі вони перебували, зібрані пластуни і пластунки, що закінчили вишкіл виховників і пл. сен. О. Криський, голова Обласної Пластової Ради у Львові. Пластуни прибули зі своїм національним прапором і частиною в нових, щойно виготовлених одностроях. Разом з ними стануло до збірки четверо пластунів-сеніорів, що постійно живуть у Львові, а в пластовій організації були ще від передвоєнних років. Зворушливими словами і квітами вітали львівські пластуни голову ГПБ і пластових гостей із-за океану, маючи вперше їх у своєму гурті. Того самого дня в суботу 11-го серпня відбулося в присутності пластових провідників із ЗСА, Канади та Німеччини відкриття пластової домівки при вулиці Кульпарківській, а відтак там же переведено сесію президії ГПБ, на якій були також представники Уряду Старших Пластунів і Пластунів Сеніорів ст. пл. Юрій Мончак і пл. сен. Андрій Лемішка, що також перебували в тому часі у Львові.

В неділю, 12-го серпня, після Архиєрейської Служби Божої в Шевченковому Гаї, яку відслужив в асисті численних священників Володимир Стернюк у присутності соток львів'ян і учасників Конгресу СФУЛТ, молоді пластові виховники в числі 24, які закінчили успішно триденний вишкіл в Карпатах, зложили свою пластову присягу. Перед цим святочним актом Митрополит В. Стернюк звернувся до пластунів з теплим словом, в якому підкреслив, що сам був у молодих роках пластуном і тому бажає новим рядом пластунів, щоб вони були вірні пластовим ідеалам, а це вірні Богові і Україні. Він уділив усім пластунам провідникам, що були присутні, як також першим пластовим провідникам зі Львова, свого благословенства. До новозаписаних промовили голова ГПБ пл. сен. О. Гаврилюк, його заступ-

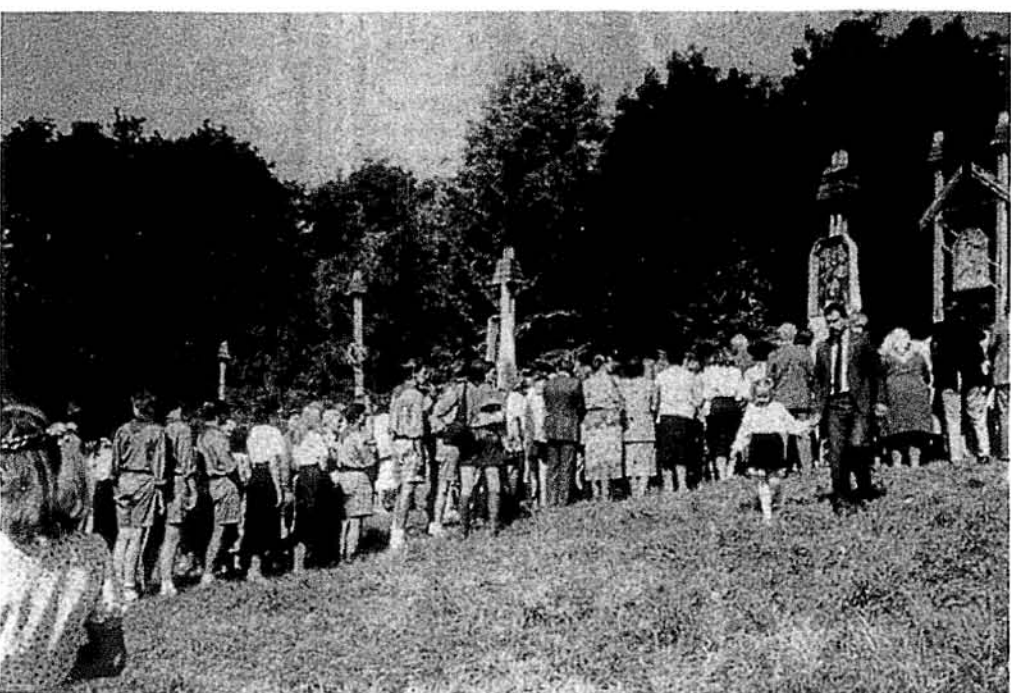
ПЛАСТ В УКРАЇНІ РОЗВИВАЄТЬСЯ

На світлинах: Група пластових виховників вітає перед готелем пластових провідників із ЗСА і Канади.

Перше записання пластунок в Шевченковому Гаї у Львові 12-го серпня.

Пластуни і пластунки ідуть по благословення Митрополита В. Стернюка після Служби Божої в Шевченковому Гаї.

ниці пл. сен. Т. Джулинська, проф. Ігор Юхновський, голова Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, під опікою якого оформлено правно пластову організацію. Відтак усі пластуни взяли участь у благословенні каменя під майбутній храм української католицької церкви. В часі перебування пластових провідників у Львові відбулися наради з проф. І. Юхновським, прогуляку вітрильником по

Глинянському озеру та оглянуто спортивний комплекс, на якому пластуни можуть перевести спортову справу. Члени пластових проводів зі ЗСА, Канади та Німеччини з приємністю ствердили, як скоро та широко розвивається праця перших пластових з'єднань, що мають вони кілька місць на таборувальну базу і осінню виховницьку працю у перших юнацьких гуртках. Як досі відомо, пластові з'єднання знаходяться в Івано-Франківському, Коломиї, Тернопіль, Рівному та Луцьку. У жовтні відбувся черговий крайовий з'їзд в околиці Львова, на який приїхали делегати усіх пласто-

вих з'єднань, що тепер існують, включно з Києвом. У серпні-вересні відвідав Канаду та ЗСА і перебував на пластових таборах та вишколах один із організаторів Пласту в Рівному Олег Покальчук, який мав також нагоду зустрітися із головним пластовим провідником в Нью Йорку. Головна Пластова Булава делегувала свої представників на крайовий з'їзд в Україні, постійно слідкує за розвитком там пластової праці та пластових з'єднань та радіє її розбудові. У зв'язку з тим ГПБ переводить збірку окремих фондів, на які зложили свої датки вже ряд осіб — пластунів і громадян, які розуміють грядучі потреби.

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

ШІСТЬ ДНІВ У ЛЬВОВІ

Хочу поділитися з читачами своїми враженнями з шестиденного перебування у Львові та поза Львовом. Я не їздила з туру, а „незалежно“, іншим способом як канадські туристи. Я і мій родич провели тиждень у Кракові, в родині, а відтак поїздом поїхали до Перемишля (там українська громада виспала чудову символічну могилу в честь Січових Стрільців), а з Перемишля автобусом до Львова. Така подорож дуже дешева (наших 4 дол. туди і назад) і можна більше побачити, бо автобус зупиняється в Мостиськах, іде попри Судову Вишню, стає в Городку (колишній Ягелонському) та їде до Львова. Все забирає 3-4 години, залежно від границі. На границі, зараз за Перемишлем, нас мало питали і мало переглядали багаж. Мого супутника питали, коли виїхав з України (він виїхав в 1943 році) і чи везе зброю. Мене питали, чи везу літературу і яку. Вони, між іншим, мають добре розвинену інтуїцію і знають, що ко-го питати.

До Львова

Дорога до Львова приємна, містечка Мостиська, Судова Вишня. Ці назви для мене — поезія, пов'язана з оповіданнями мого батька. Тут і там мають синьо-жовті прапори на будинках міських Рад або на роздоріжжях. Що досить веселить — це кури, гуси, індики, які спокійно проходять по головній дорозі та по вуличках містечок. До Львова приїхали ми коло 12-ої год. полудня на автобусну станцію, яка знаходиться в новому кварталі Львова, біля т. зв. Сихова: нові советські квартали з їхніми високими мешканцевими будинками типу наших апартаментів дуже негарні. По нас виїхали кузини і, по привітаннях, відвели нас до готелю „Дністер“, де на нас чекала досить велика кімната з двома ліжками, доброю лавничкою, кольоровим телевизором і радіом. Все добре функціонувало. Але що було найкраще — це прекрасний вид на Львів. В центрі цього виду на ратуші Львова маяв синьо-жовтий прапор.

Обслуга була зацікавлена. Ніхто з „Інтуриста“ нами не займався, ми були зовсім вільні. Але нас знали. Як приїшов день нашого від'їзду, до нас зайшли і сказали, що на нас чекає авто, яке завезе нас на поїздову станцію. Були здивовані, коли ми їм сказали, що поїздом, як було намічено і заплачено в Канаді, ми не їдемо, а вертаємося в Польщу автобусом.

Сам готель добре полюблений, на горбі. Тільки перейти парк Івана Франка і ви вже коло могучого пам'ятника Франкові та біля університету. Навіщо від готелю будинок НТШ, а вище святий Юр. В готелі „Дністер“ є досить добрий ресторан, за карбованці (для нас, іноземців дуже, дуже, таній: за обід з напінками для 5 осіб мій родич заплатив щось 30 рублів, що офіційно є шість доларів, а на чорному ринку багато менше). В готелі є також великий бар, де платиться тільки доларами. Ціни подібні як в Америці. Одного вечора телевізор в барі передавав програму про УПА. Не можу точно сказати, бо була там лише кілька хвилин, але виглядало, що йшли звітування про події УПА та про замордованих воїнів УПА. Є в готелі також місце, де можна набити на стоянку казу (європейського ти-

пу, в малих горнятках), канічки та алкогольні напінки — все за карбованці і неймовірно для нас тано. Натомість у крамницях „Каштан“ всі речі дорожчі і платиться доларами. Бачила там деякі різьби по 375 дол., блюзки, футра, косметичні вироби і т. п.

По гостині в кузинів (ковбаса, канапки, сир, пірижки, гречаники, солонке, вірменський коньяк, кава), які живуть в новому кварталі Львова і мають 2 кімнати, кухню, лавничку і туалет (у Львові замикають воду кілька годин на день) ми подалися поглянути на Львів. Я тут родилася, але ніколи не жила. Перед опорою, на проспекті Леніна, — гурт людей: історична подія — якраз вантажне авто забило останні камені з пам'ятника Ленінові. На цій проспекті зранку до вечора побачити багато людей. Тут буде поставлений пам'ятник Шевченкові — на разі є образ. Перед тим образом бачила молодих новоодружених пар, які прийшли віддати честь поетові. Продають тут відзнаки, тризуби, синьо-жовті прапори, деяку літературу та... портрети Степана Бандери.

Ми поділися до Ринку, про який читала і мріяла. Навколо ратуші — чудові камениці і не такі запущені, як мені говорили. Проводиться ремонт т. зв. Чорної камениці та дому Корнякта. На будинках камениці „п'ляки“ — таблиці з інформацією про історичну важливість будинку. Я — любитель старої європейської архітектури, старих храмів і камениць. Ринок львівський не такий величавий, як у Кракові „Сукеніці“, але камениці модні й гарніші. Краків дуже гарний, але чорний, через заневищення атмосфери індустрією з металургічного комбінату в Новій Гуті. Тут багато людей мають проблеми з віддіхом, хоч, признаюсь, що я, яка маю атаку астми, не мала в Кракові жадних проблем. Львів веселіший, чистіший, кремово-жовтий, Львів — той передвоєнний, старий Львів, прекрасний!

Через страшний дощ ми перервали прохід і пішли відвідати кузинів і знайомих.

До Судової Вишні і околиці

19-го вересня рано ми поїхали до Судової Вишні автобусом. Це містечко мого батька. В городку купили вінок на гроб мого діда, довголітнього пароха одного села біля Судової Вишні. В центрі Городка стояв ше Ленін. Але як ми повертали до Польщі цією самою дорогою, Ленін вже не було.

У Судовій Вишні стоїть як

стояв гарний Нароний Дім, де мій тато був часто аранжером на студентських баялах. На будинку міської Ради — синьо-жовтий прапор. Ринку і жидів, що там торгували, вже немає. На ринку засадили дерева. Там стояв донедавна Ленін, але ми тільки мали шість побачити п'єдесталь, перекинений.

Церква Св. Трійці ще православна. Але церква Св. Спаса, на горбі, де колись відбувалися прощі, вже греко-католицька. Там група мужиків будувала дзвіницю з цегли. Один з них приступив до нас і коли почув, куди ми їдемо, представився. Він пам'ятає мою родину. І дивно було раптом почути „я пам'ятаю Мільяна, Дарку...“ Я представилася, що я дочка того „Мільяна“, і стримала сльози.

Радість моя була велика побачити село, про яке стільки чула. Гарний горбковий краєвид. Село, мале і бідне, в долині, в „історичному“ болоті... Моя мама згадувала часто про те болото. На мій превеликий жаль, приходило вже немає. Вже не побачу тих кімнат, де вічно гомонили розмови, сміхи (мій дідо був бідний на гроші, але багатий на гостинність: там були вічні гості, вічні женихи до шістьох сестер тата, там моя мама учительвала і мешкала, і записала „Мільяна“, відомого в околиці як „паніча“).

Церковця і дзвіниця все ж таки стоять. І далі є частина саду, що належала до приходства. Я побачила жінку, худу, з вигляду втомлену, яка вела корову. Як почула, що ми на швентар, прив'язала корову і сказала нам хто вона, що знала родину, як звичайно „Мільяна“, Дарку, і „молоденьку учительку, що пішла за „Мільяном“. Вона точно показала, де стояла плебанія — там тепер медичний пункт і „клуб“, а тоді повела нас на швентар, на гроб мого діда і бабці. Я думала, що все зруйноване, а тут побачила великий залізний хрест з Розп'яттям, таблицю з гарним написом, добрий пліт. Все це зроблено без нашого відома одною бідною селянкою, яка померла два роки тому. Вже не подякуємо її. Дідо, між іншим, помер ще за німецької окупації. Всі його діти „вирвали“ в 1944 р. і вже не мали часу поставити пам'ятника. З вилучення перша малда честь приїхати на гроб по 48 роках.

Через Тернопіль до Копичинців

Наступного дня, 20-го вересня, ми поїхали через Тернопіль до Копичинців, бо там живе дальша родина. Головна вулиця Терно-

поля замасна по обох боках китицями синьо-жовтих прапорців (вони є на кожному стовпі з ліхтарем). Там в Копичинцях є дві чудові старі церкви, одна гарно втримана, ще православна, друга — на т. зв. Кутці, вже греко-католицька. Прекрасний швентар має нещодавно виспану могилу в честь Січових Стрільців.

Нас часто спинала міліція, і кожного разу я майже мліла зі страху. Міліціанти — всі молоденькі хлопці, говорять по-українськи. Два рази наш шофер зліз іхав (кара — 10 карбованців або наших два долари), але звичайно міліціанти хотіли, щоб ми їх підвели. На шість ми не мали місця. Пасажирами в авто ніхто не цікавиться. Тільки шофера питають про документи.

До Радехова через Кам'янку-Бузьку

21-го вересня ми поїхали в сторону Волині, до міста Радехова. Там мій дідо по мамі, о. Михайло Зінкевич, був довгі літа парохом. Ми „впали“ якраз на Службу Божу, в день Народження Діви Марії. Гарна церква набита людьми. Ця церква вже греко-католицька і ми розмовляли з членами церковного комітету. У мене є знімки церкви з Радехова з 20-их років. Сьогодні вона відновлена, краще виглядає.

Ми стрінули людей, що знали мого діда. Старенька плебанія, де виросла моя чудова мама, стоїть незмінна. Вся в підв'їзді повно курей. Я маю зникму, де я, дворічна дитина, годую курі в Радехові, яких 50 років тому. Не вже ж кури, що бачу, наші кури з 1941 року?

І знову Львів

Нам лишилося три дні до від'їзду. Оглядаю Львів, передвоєнний, прекрасний, про який я знала від моїх батьків. На жаль, не віднашла колишнього Академічного Дому, де мій тато, студент біології, провів стільки часу... Але віднашла престижну гімназію Василянок, яка тепер є середньою школою з навчанням англійською мовою. Вона на вулиці Ломоносова, колись Длугоша. Я стояла і стояла на цій тихій вулиці, з її елегантними будівлями, і не могла відійти, немов би хотіла надихатися тим повітрям, що моя мама дихала всім роком (в 20-их роках).

Церкви, які я відвідала, в дуже добром стані. Преображенська, вже греко-католицька, сяс. Успенська церква, ще православна, відновлена, Святий Юр відновлений і вже греко-католицький. Вірменська церква закрита. Була теж в цер-

(Закінчення на стор. 6-й)

З великим смутком повідомляємо, що дня 29-го жовтня 1990 року по тяжкій недугі відійшла у вічність на 87-му році життя

бл. п.

РАЇСА КУДЕЛЯ з дому ЩИРСЬКА

уроджена на Волині, громадська діячка

ПАНАХИДА — в середу, 31-го жовтня 1990 р. о год. 7 30 веч. в Conroy Funeral Home, 21 E. Second St. Bound Brook, N.J. Відвідини: середа, год. 2-4 по пол. 1-7-9 веч.

ПОХОРОН — в четвер, 1-го листопада 1990 р. з церкв св. Андрія Первозваного на Свято-Андрієвській цвинтар, год. 9 30 рано.

В глибокому смутку: син — РОМАН невістка — МЕЛАСЯ внуки — ГАВРИЛІЛІ ДАМ'ЯН дідко — ПЕТРО АНДРЕЙЧУК та родина в Україні

Союз Українок Америки 25-ий Відділ в Нью Йорку

запрошує громадянство на

ВИСТАВКУ КАРТИН Аркадії Оленської-Петришин

Неділя, 11-го листопада 1990 р.

Год. 1-ша: відкриття Год. 2-га: доповідь „Мистецтво ідеї“ — Аркадія Оленська-Петришин в приміщенні

Українського Конгресового Комітету 203 Second Avenue, New York, N.Y.

Дохід призначений на допомогу дітям і молоді — жертвам Чорнобиля. Виставку можна оглянути в год.: 1-5-ої по пол., суботи 10-го і 17-го листопада, неділя 18-го листопада.

Oles' Honchar: THE CATHEDRAL A NOVEL

Translated from the Ukrainian by Yuri Tkach and Leonid Rudnytsky

Edited by Leonid Rudnytsky

Washington-Toronto-Philadelphia, 1989, published by St. Sophia Religious Association of Ukrainian Catholics, printed by Ukraprint, Woodstock, Md., pp. 308

Price: Semisoft cover \$15.00

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

New Jersey Residents please add 7% sales tax.

АНГЛІЙСЬКЕ ВИДАННЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА,
днічний редактор ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК
1-ий і 2-ий з циклів п'ятих томів, які мають вийти до 1992 р.
A-F — 119.50 дол. — 968 стор.
G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Алфаветична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці: компетентне зведення і доповнене видання Енциклопедії Українознавства, вповні ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними мапами, першорядний показник життя і культури українців в Україні і діаспорі.

Зидання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій

Набувати можна у книгарні Свободи
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью-Джерсі обов'язують додати до ціни 7% продажного податку

Шість днів...

Закінчення зі стор. 5

кві Св. Онуфрія, донедавна перетвореної в якийсь магазин. Вона вже теж греко-католицька і біля неї живуть отці Василіани. В пивницях віднайдені чудові іконостасі і він вже прикрашає церкву. Нехотючи зайшли ми до російської церкви Св. Трійці. Дуже гарна церква, набита росіянами, які прибули на якусь вечірню. Батькоша промовляв російською мовою.

Відвідала також прегарний Личаківський цвинтар, де є гробниці моєї родини, недалеко від чудових пам'ятників Франка, Івасюка, професора Михайла Рудницького й інших.

Люди у Львові виглядають нормально вбрані, жінки скромно, але досить гарно, чоловіки, зокрема по містечках, виглядають досить бідні і мучені. Мо-

лодь виглядає нормально. В кожному разі, таких жалючих повбраних, брудних, неохайних молодих як в Канаді, зокрема по університетах (я вчу в університеті, тому я знаю, що кажу), ніде там не бачила.

Багато львів'ян не знають історії свого міста. Я питаю людей, чи знають, де колись був український Академічний Дім, де збиралися студенти. Ніхто не знав.

22-го вересня, в суботу рано, я побачила під ратушем групу пристійних високих блондинів в однакових убраннях. Спитала хто вони. Це були голляндці — Візантійський хор з Голляндії під проводом проф. д-ра Антоновича. З ними була торонтонська Квітка Кондрашка і з Англії бандурист і організатор їхнього туру Володимир Луцій. Я закупила квитки для себе і моєї родини. Концерт відбудеться тоді самого дня у черці в залі Львівської філармонії.

В. Луцій представив хористів та говорив про зв'язки між Голляндією і Україною. Згадав про тих голляндських воєнків, що потрапили в німецький полон, втекли і дістали поміч від УПА. Всі вони пізніше стали генералами і дали цінні інформації про Українську Повстанську Армію.

На жаль, на залі було тільки яких 650—750 людей — багато місць було вільних. Я сподівалася трохи більше людей, бо цей голляндський хор сунікальний. Ніхто в Канаді чи в Америці такого діла — зібрати чужинців і зробити з них пропагандистів української музики — не доконав. Публіка співала кілька разів „Многая літа" і на кінець „Ще не вмерла України".

Львів — той старий, передвоєнний, має великий потенціал. Йому повернути елегантні кав'ярні, ресторани, трохи відновити, і він притягне своєю красою відвідувачів, туристів, любителів архітектури. Але це може бути зреалізоване лише в українській державі. Шлях до тієї держави ще довгий і тернистий. Все ж таки треба радіти, що на землі, де діялися найгірші злочини в історії Європи, сьогодні, по стільки роках терпіння, знайшлися люди, що будують українську державу. Маю надію, що українські патріоти відкинуть сварки діаспори і знайдуть свій власний шлях до тієї незалежної України, для якої працюють!

Квітка Кушнір

Українська...

Закінчення зі стор. 4

поділу, що стався у Кракові на початку сорокових років, приєднався до ОУН під проводом А. Мельника, де займав провідні пости, а нині є директором канцелярії УККА в Нью-Йорку. Редактор Ярослав Гайнас знав Романа Шухевича особисто. Говорив про Шухевича в загальному, як про виняткову людину. Зокрема підкреслював, як Р. Шухевич займався ремісничою молоддю. Він завжди для цієї молоді знаходив час і виховав їх на добрих українських патріотів. Також підкреслював, що Шухевич перший наголошував, що ОУН не може спирати своїх змагань виключно на своїх членів, що до загальної праці і змагань треба включити українську громаду і це був його правильний підхід.

Л. Футала представив черговий доповіді Миколу Лебедя, як одного з провідних членів ОУН, який після 30 червня 1941 року, коли були заарештовані Степан Бандера і Ярослав Стецько, очолював ОУН, був генеральним секретарем закордонних справ УГВР. До пов'язав навів фрагменти із підпільних організаційних і ділових зустрічей з Романом Шухевичем. Розказав про факти без зайвих слів, які представляли Романа Шухевича, як організовану і ділову людину, яка мала свої принципи. Навів факт, коли формувався курінь „Нахтігаль", мав їти на Україну.

Коли Роман Шухевич був зі своїм куриєм у Білорусі, М. Лебідь доручив йому переключитися на українську партизанську сторону. Курінь вже був роз'яований німцями і їх вели під військовою охороною до Львова. Романові Шухевичу вдалося втекти з транспорту. Крім цього М. Лебідь розказав ще низку інших цікавих фрагментів зі співпраці з Романом Шухевичем.

Черговим промовцем був д-р Мирослав Прокоп, якого переді днік представив, як провідного члена ОУН, активного учасника основуючого збору УГВР і голову нинішнього Середовища УГВР. Мирослав Прокоп у своєму глибоко продуманому слові подав широку аналізу формування визвольної боротьби ОУН — українського підпілля під час німецької окупації. М. Прокоп підкреслював, що після арешту Степана Бандери і Ярослава Стецька підпілля

ну боротьбу на українських землях формували, організували і нею керували до травня 1943 року Микола Лебедь, а від того часу до 1950 р. Роман Шухевич. Аналізуючи цей період боротьби доповідач підкреслював, що в обличчя зустрічі провідних членів ОУН з братами на східних землях, доводилося міняти програму ОУН і вже на Третью збору ОУН був відкинений вождівський принцип, а було прийнято демократичний підхід, внаслідок чого обрано Бюро проводу ОУН, яке очолював Роман Шухевич. На основі аналізу Третього Великого Збору ОУН і утворення УГВР доповідач казав, що Роман Шухевич мав певну політичну візію передбачення і був загальним реалістом. Він передбачав, що визвольна боротьба після закінчення Другої світової війни протягнеться два-три роки. Протягнувшись вона доведе. Тому Роман Шухевич мав ясний план, щоб підпільники входили у нормальне життя, де тільки можна. Його підхід був дуже реальний і правильний.

Петро Содоль, як провідний військовий американської армії, підійшов до особи Романа Шухевича з точки погляду військовика та порівняльних студій партизанської боротьби. При цьому П. Содоль наводив окремі факти, які підкреслювали особливості виступів Романа Шухевича, як непересічного знавця військового мистецтва та партизанської боротьби.

Останнім промовцем був проф. д-р Володимир Заричський, провідний член УГВР та Українського Визвольного Фронту. Він підкреслював, що має іншу оцінку про Р. Шухевича, як попередній промовці. Слухач пробував схопити, в чому була інша чи відмінна оцінка В. Заричського про Романа Шухевича, але цього не можна було вловити. В. Заричський говорив, який вплив мав на нього, як на молодшу людину Роман Шухевич, якого знає тільки з писань. Підкреслював, що Шухевич був надзвичайною людиною, але він себе не висував на перше місце, бо знав, що це місце належить Степанові Бандері. Правдоподібно, промовець не все передумав, що випливає не тільки з його останнього твердження, але і його заключення.

На закінчення передсідник Лев Футала висловив всім доповідачам щирі подяки за їх доповіді, присвячені Тарасові Чупринці — Романові Шухевичеві — людині, яка віддала все для українського народу та України. Вечір спогадів, спостережень і оцінок закінчено відспіванням українського гімну. Це була справді гідна і достойна пошана героєві нашої доби Романові Шухевичеві.

Микола Галів

Марія Плянська НА ГРАНІ ДВОХ ЕПОХ

Стор. 355, ціна \$10.00
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью-Джерсі обов'язують додати до ціни 7% продажного податку.

Катерина Перелісна ВІРШІ ДЛЯ ДІТЕЙ

Копіювати ілюстрації
Марті Грін-Вовдлі
Стор. 51, великий формат.
Ціна \$7.00 з перекладом.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью-Джерсі обов'язують додати до ціни 7% продажного податку.

Д-р Юліан Рабія САМБІРСЬКА БОГОРОДИЦЯ

МОНОГРАФІЯ
Стор. 81, ціна \$5.00
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью-Джерсі обов'язують додати до ціни 7% продажного податку.

РОЗШУКИ

Сестра Дарія
розшукує свою сестру
ЦАП (ПІПЕЧКУ) ІРИНУ
з села Бринь, Галицького району.
Івано-Франківської обл. (колишньої Станіславської).
Сестра Ірина виїхала в Канаду в 1932 р. Хто має відомості про неї, просимо ласкаво написати на адресу:
УРСР
м. Івано-Франківськ, 284006
вул. Гагаріна 194-Б, кв. 82
Дем'янчук Марія

HELP WANTED

EMPLOYMENT OPPORTUNITY

Wanted Full Time Bank Teller
(some experience necessary)
EXCELLENT BENEFITS
Blue Cross, Major Medical,
Dental, Prescription Plan
and Pension Plan.
TRIDENT FINANCIAL SAVINGS
& LOAN ASSOC.
771 Sandford Avenue
Newark, N.J. 07106
(201) 372-0303

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруксу, св. Духа в Гемптонбургу та інших
ВІДОМА СОЛІДНА
ФІРМА
Cypress Hills
Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР
БІЛАНСЬКИЙ.
К. М. КАРДОВИЧ
О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно від 9 до 5 по пол. На бажання і для вигоди клієнтів радо заведемо до Вашого дому з проєктами і порадами

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ

ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ ЗАБИГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ

ЗАСТРИКИ COLLAGEN
ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК
JIM

BARAL, M.D. ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ

Центр американської
дерматології
(212) 247-1700
210 Central Park South
New York, N.Y.
(bet. Bway & 7th Ave.)
Medicare приймається
Пациєнти приймаються тільки
за домовленістю
Працюємо також в суботу
Можемо знайти нас скоро
в NYNEX Yellow Pages

ГАРКА Компанія КОСМАРМЕНТАРИ

28 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОДНЯНИ ХУСТИКИ, вишивані жіночі блузочки, виш. об'єкти, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арці — ДЕШЕВО.

БАКАЦІ

"ENJOY THE WINTER IN FLORIDA"

Manhattan residential hotel,
miles \$200.00 & up.
444 — 5th Avenue So.
St. Petersburg, Fl. 33701
Phone: (813) 894-2747, 894-9455

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛІУС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавнд
Бруксу — перенесення тіл —
них Останків з різних країн
світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.Y. 07083
(201) 964-4222

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

у співпраці з хором „ДУМКА”
спонзоруює

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

Перше Турне в ЗСА

ГОМІН
Чоловічий Хор зі Львова
СВІТАНЦЯ
Прізв. Києва
СМЕРІЧКА
Естрадний Ансамбль з Чернівців

ВАШІНГТОН, Д.К. Середа 31-го жовтня 7:30 веч.	ARCHBISHOP CARROLL H.S. AUDITORIUM 4300 Harewood Road, N.E. Квитки: Бюро УНСОюзу 400 North Capitol St., N.W. Suite 859 (202) 347-8629 або при вході
ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Четвер 1-го листопада 7:30 веч. П'ятниця 2-го листопада 8:00 веч.	УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР 700 Cedar Road Квитки: Український Освітньо-Культурний Центр або при вході
ТРЕНТОН, Н.ДЖ. Субота 3-го листопада 5:00 по пол.	УКР. ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВ. ЮРІЯ 878 Yardville-Allentown Rd. Квитки: при вході
НЬО ЙОРК, Н.Я. Неділя 4-го листопада 3:00 по пол.	WASHINGTON IRVING H.S. EAST 16th St. & Irving Place Квитки: Арка, Сурма, члени Хору Думка або при вході 6:00 веч. „Зустріч” в Укр. Народному Домі, 2-га Авен., вступне при вході
ЙОНКЕРС, Н.Я. Понеділок 5-го листопада 7:30 веч.	ЦЕНТР УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ 301 Palisade Avenue Квитки: Dunwoodie Travel Bureau, Кредитівка СУМА або при вході
ПІТТСБУРГ, ПА. Вівторок 6-го листопада 7:30 веч.	Heinz Memorial Chapel, University of Pittsburgh Квитки: М. Кошак, Ukr. Radio Program Gateway Towers, Suite 200, Pittsburgh, PA. 15222 або при вході
КЛІВЛЕНД, Огайо Субота 7-го листопада 7:30 веч.	Зал Укр. Кат. церкви св. ПОКРОВИ 6812 Broadview Road, Parma, Ohio Квитки: Самопоміч Кредитівка, Кредитівка Основа, укр. крамниці або при вході
ДІТРОЙТ, Миш. 7-го листопада 7:30 веч.	FITZGERALD PUBLIC H.S. 23200 Ryan Road, Warren, Mich. Квитки: Галерія Еко, Галерія Чайка, Кредитівка, члени Окружного Комітету УНСОюзу або при вході
ЧИКАГО, Іл. Субота 10-го листопада 5:00 по пол.	LANE TECH COLLEGE Western Avenue & Edison Street Квитки: Кредитівка Самопоміч „Самк”, „Певніст”, Книгарня, Дельта або при вході 8:00 веч. Бенкет, зала УКЦ св. Володимира і Ольги. Вступне при вході
РОЧЕСТЕР, Н.Я. Понеділок 12-го листопада 7:30 веч.	EASTRIDGE H.S. 2350 East Ridge Road Квитки: Українська Кредитова Спінка, Мозайка, Український Дім в Рочестері або при вході
БАФФАЛО, Н.Я. Вівторок 13-го листопада 7:30 веч.	McKINLEY H.S. 1500 Elmwood Avenue Квитки: у всіх українських церквах, членив комітету або при вході
СІРАКЮЗИ, Н.Я. Середа 14-го листопада 7:00 веч.	FOWLER H.S. AUDITORIUM 227 Magnolia Street Квитки: Український Народний Дім, Кредитівка або при вході
КЕРГОНКСОН, Н.Я. Четвер 15-го листопада 8:00 веч.	СОЮЗІВКА Ukr. Nat'l Assn. Estate Foodmore Road Квитки до набуття в крамниці Інформації (914) 628-5641
ГАРТФОРД, Конн. П'ятниця 16-го листопада 7:30 веч.	HARTFORD BULKELEY H.S. 388 Wethersfield Avenue Квитки: В. Василенко (203) 644-2729 О. Гладун (203) 257-9499 або при вході
НЬЮАРК, Н.ДЖ. Субота 17-го листопада 6:00 веч.	Burnet Junior H.S. Caldwell Ave., Union, N.J. Квитки: Дніпро (201) 373-8783 або при вході 9:00 веч. „Забава” зала Школи св. Івана Хрестителя Ньюарк Н.Дж.
БАВНД БРУК, Н.ДЖ. Понеділок 19-го листопада 7:30 веч.	УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР South Bound Brook, N.J. Квитки: Дніпро (201) 373-8783 або при вході

Вступ — 15 дол. від особи

ПРИХОДИ З КОНЦЕРТІВ ПОКРИЮТЬ КОШТИ ВИКОНАВЦІВ ТА
КОШТИ КОНЦЕРТОВОГО ТУРНЕ ХОРУ „ДУМКА” В УКРАЇНІ.

Технічний координатор: Подорожнє бюро СКОВП

1605 Springfield Avenue, Maplewood, N.J. 07040
Tel.: (201) 378-8998. Toll free: 1-800-242-7267

THE NATIONAL FACTOR IN SOVIET POLITICS AND SOCIETY

Edited by Lubomir Hajda and Mark Beissinger
Harvard University Russian Research Center, published by West-
view Press, Boulder, Dan Francisco & Oxford, 1990, pp. 331. Price \$20.
Leading scholars examine nationalities factor in the non-Russian
republics... a revival of nationalism, cultural pluralism, growing ethnic
tensions that pose challenge to the success of Gorbachev's glasnost.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 7% sales tax.

Маємо на складі новий український „ХЛІБНИЙ” КАЛЕНДАР на 1991 р.

виданий з нагоди 100-ліття поселення українців в Канаді,
прибутков з якого призначений на посадження 100 дерев в
Українським Центрі Сендюрів.

В календарі подані приписи на печення українських тра-
диційних хлібів, як колачі, короваї, пиріжки, паски, бабки і
т.п. з кольоровими ілюстраціями.
UKRAINIAN BREAD CALENDAR, 1991, by Mary Stefura,
Sudbury, Ontario, produced by Elgin Blueprint, St. Thomas,
Ontario. Price \$10.00 + 0.90 for postage and handling.

Можна набувати в книгарні Свободи.
Мешканці стейту Нью-Джерсі обов'язують додати до ціни
7% продажного податку

Вже появилася
книга

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

„Тисяча років
Християнства
на Україні”
(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988
року. Великий формат. багато фотографій ілюстрацій (та-
ких: кольорових і чорно-білих), гравюри, літописний папір.
Видання Сполоскину, Крайового Комітету Тисячоліття Хри-
стиянства на Україні в США, 1988. Балтимор стор. 312.
Ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью-Джерсі обов'язують додати до ціни
7% продажного податку

ВІДИШЛИ ВІД НАС

МИРОН ІВАШКО, член УНС
Відд. 368-го ім. Миколи Лисен-
ка в Мамлі, Фла., помер 27-го
червня 1990 року на 69-му році
життя. Нар. 1921 року в Стрию,
Україна. Членом УНС став 1954
року. Залишив у смутку дру-
жину Анну, брата Богдана, сес-
тер Ярославу і Дарію з родина-
ми та близьку і дальшу родину
в ЗСА, Польщі й Україні. Похо-
рон відбудеться 5-го липня 1990
року з церкви Успіння Пречис-
тої Діви Марії в Мамлі, Фла. в
Українському Національному
Меморіалі в Вашингтоні, Д.К.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ЛЕВАНДОВСЬКИЙ
член УНС Відд. 303-го ім. Івана
Мазепи у Флінті, Миш., померла
26-го серпня 1990 року на 74-му
році життя. Нар. 1915 року в
Пусте Іванне — Польща. Членом
УНС стала 1980 року. Залишила
у смутку мужа Івана, сина:
Богдана з дружиною Ноні, О-
стала з дружиною Шеріл; вну-
ків: Бенджамін, Меліссу, Хри-
стину і Ейпріл, та багато близ-
ьких і знайомих на різних зем-
лях, в Америці і Канаді. Похо-
рон відбудеться 30-го серпня 1990
року на цвинтарі „Сідар Гілл
Меморі Гарденс”, Дейтона Біч,
Фла.

Вічна Йї Пам'ять!

Василь Лещук, секр.

Д-р СЕМЕН КОЧІЙ, член УНС
Відд. 221-го ім. св. Стефана в
Чикаго, Іл., помер 29-го верес-
ня 1990 року на 93-му році
життя. Нар. 1897 року в Україні.
Членом УНС став 1923 року.
Залишив у смутку дружину
Стефанію, сестру Олену Музал
з дочкою Наталією Якимчук в
Україні. Похорон відбудеться 3-го
жовтня 1990 року на цвинтарі
св. Миколая в Чикаго, Іл.
Вічна Йому Пам'ять!

М. Карачевський, секр.

ЕДВАРД П. КОЗУБ член УНС
Відд. 372-го ім. Івана Франка в
Плейнфілд, Н.Дж., помер 26-го
вересня 1990 року на 63-му році
життя. Нар. 7-го жовтня 1926
року в Білків Беррі, Па. Членом
УНС став 1968 року. Залишив у
смутку дружину Гелен і 9 дітей:
Едварда, Даміла, Яосифа, Те-
ресу, Даміла, Христину, Ени
Марію, Катлін, Карен Енн і 13
внуки. Похорон відбудеться 1-го
жовтня 1990 року на греко-ка-
толицькому цвинтарі св. Марії у
Білків Беррі, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Софія Понишник, секр.

АЛЕКСАНДЕР ГРИЦАЙ, член
УНС Відд. 220-го ім. св. Петро-
ра і Павла в Чикаго, Іл., помер
24-го вересня 1990 року на 71-
му році життя. Нар. 1919 року в
Бродях, Україна. Членом УНС
став 1952 року. Залишив у
смутку дружину Євгенію, дочку
Марію, сина Володимира і
Євгена з родинами та 7 внуків і
двоє правнуків. Похорон від-
будеться 27-го вересня 1990 року
на цвинтарі Евергрін в Евергрін
Парк, Іл.
Вічна Йому Пам'ять!

Управа